

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

VII ARMEIJAKUNNAN KESKITTÄMINEN PERSIANLAHDEN SO- DASSA 1990 - 1991

EUK:n tutkielma

Kapteeni
Jani Laakko

Esiupseerikurssi 63
Maasotalinja

Huhtikuu 2011

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi Esiupseerikurssi 63	Linja Maasotalinja
Tekijä Kapteeni Jani Juhani LAAKKO	
Tutkielman nimi VII ARMEIJAKUNNAN KESKITTÄMINEN PERSIANLAHDEN SODASSA 1990 - 1991	
Oppiaine johon työ liittyy Sotahistoria	Säilytyspaikka Kurssikirjasto (MPKK:n kirjasto)
Aika Huhtikuu 2011	Tekstisivuja 35 Liitesivuja 1
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Irak hyökkäsi Kuwaitiin elokuussa 1990 ja 48 tunnin kuluessa Kuwait oli miehitetty. Kansainvälinen yhteisö reagoi invaasioon nopeasti ja vaati Irakia poistumaan Kuwaitista. Yhdistyneiden kansakuntien Turvallisuusneuvoston langettamista pakotteista ja toistuvista vaatimuksista huolimatta Irak ei antanut periksi.</p> <p>Jo heti hyökkäystä seuranneina päivinä aloitettiin kansainvälisen koalition muodostaminen Yhdysvaltojen johtamana. Ensimmäisessä vaiheessa tarkoituksena oli Saudi-Arabian suojeleminen. Sen jälkeen, kun kävi todennäköiseksi, ettei Irak poistuisi Kuwaitista ilman voimankäyttöä, aloitettiin Saudi-Arabiassa olevan joukon vahventaminen siten, että voima riittäisi Irakin pakottamiseen pois Kuwaitista. Tässä vaiheessa päätettiin VII armeijakunnan keskittämisestä.</p> <p>Tutkimuksen pääkysymys on miten VII armeijakunnan keskittäminen toteutettiin. Lisäksi selvitetään miten huolto oli toteutettu yhdysvaltalaisen joukkojen osalta Saudi-Arabiassa.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä on lähdekritiikki ja lähteinä julkiset asiakirjat. Tutkimuksen näkökulma on huollollinen.</p> <p>Ensimmäisessä pääluvussa selvitetään kriisin kehittymistä sekä muita tapahtumia ennen päätöstä VII armeijakunnan keskittämisestä. Lisäksi luvussa on käsitelty yhdysvaltalaisen joukkojen huollon toteutus Saudi-Arabiassa.</p> <p>Toisessa pääluvussa keskitytään VII armeijakunnan keskittämiseen ja vastataan tutkimuksen pääkysymykseen sekä pääosaan alakysymyksistä.</p> <p>Kolmannessa pääluvussa on yhdistelmä johon on koottu tutkimuskysymysten vastaukset tiivistettynä.</p>	
<p>AVAINSANAT Huolto, VII armeijakunta, keskittäminen, Persianlahden sota.</p>	

TUTKIELMAN SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	3
1.1.	Tutkimusmenetelmä	3
1.2.	Tutkimusongelma ja kysymyksenasettelu	4
1.2.1.	Käsittelytapa ja rajaukset	4
1.2.2.	Peruskäsitteiden määrittely	4
1.3.	Lähdeaineistosta	6
1.3.1.	Aiempi tutkimus	7
2.	TAPAHTUMAT ENNEN VII ARMEIJAKUNNAN KESKITTÄMISTÄ	7
2.1.	Persianlahden kriisin eteneminen	7
2.2.	Koalitio	9
2.2.1.	Muut kuin Yhdysvaltojen joukot	9
2.2.2.	Yhdysvaltojen joukot	10
2.3.	Saudi-Arabian merkitys Yhdysvaltojen armeijalle	12
2.4.	Yhdysvaltojen joukkojen huollon toteutus	13
2.4.1.	Toiminnan aloittaminen	14
2.4.2.	Huoltopalvelut	16
2.4.3.	Kunnossapito	18
2.4.4.	Täydennykset ja kuljetukset	18
2.4.5.	Lääkintähuolto	20
3.	VII ARMEIJAKUNNAN KESKITTÄMINEN	21
3.1.	Päätös armeijakunnan keskittämisestä	21
3.2.	Armeijakunnan valmistelut ennen kuljetuksia Saudi-Arabiaan	23
3.2.1.	Organisaation muodostaminen	24
3.2.2.	Toimenpiteet Saksassa	26
3.3.	Kuljetukset Saudi-Arabiaan	28
3.4.	Keskittämisen viimeinen vaihe	31
3.4.1.	Valmistelut ennen kuljetuksia lähtöalueelle	31
3.4.2.	Kuljetukset lähtöalueelle	32
4.	YHDISTELMÄ	33
	LÄHTEET	36
	LIITTEET	
LIITE 1:	HUOLTOJÄRJESTELMÄ ENNEN MAAHYÖKKÄYKSEN ALKAMISTA	L / 1

VII ARMEIJAKUNNAN KESKITTÄMINEN PERSIANLAHDEN SO- DASSA 1990 - 1991

1. JOHDANTO

Elokuun alussa 1990 Saddam Husseinin johtama Irak hyökkäsi Kuwaitiin ja miehitti sen alle 48 tunnissa. Irakin hyökkäyksen taustalla oli 80 - 90 miljardin dollarin velka sodasta Irania vastaan. Tärkein syy oli Rulmalian öljykentät jotka sijaistivat molempien maiden alueella josta Kuwaitin väitettiin varastavan öljyä. Sen lisäksi Irak katsoi Kuwaitin yhdessä muiden öljynviejämaiden kanssa estävän Irakin pyrkimykset nostaa öljyn hintaa. Husseinin johtama Irak uskaltautui hyökkäämään Kuwaitiin, koska Hussein ei uskonut länsimaiden aseelliseen väliintuloon.

Toisin kuitenkin kävi. Kansainvälinen yhteisö reagoi nopeasti ja jo hyökkäyksen alkamispäivänä Yhdistyneiden kansakuntien (YK) turvallisuusneuvosto tuomitsi Irakin hyökkäyksen ja vaati Irakia välittömästi poistumaan. Elokuun kuluessa aloitettiin kokoamaan myös monikan-
sallista koalitiota. Aluksi tarkoituksena oli vain puolustamaa Saudi-Arabiaa mutta loppujen
lopuksi tavoitteena oli lyömään Irak pois Kuwaitista. Syys-lokakuun vaihteessa oli koalitiolla
jo riittävä voima estää Irakia hyökkäämästä Saudi-Arabiaan. YK:n turvallisuusneuvoston
asettamista vaatimuksista ja pakotteista huolimatta Irak ei taipunut joten turvallisuusneuvosto
antoi koalitiolle valtuudet tarvittaessa lyödä Irak voimakeinoin pois Kuwaitista. Tässä vai-
heessa kuvaan astuu myös VII armeijakunta.

1.1. Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä tässä tutkielmassa oli lähdekritiikki. Aineistoa kerättiin mahdollisim-
man paljon ja sitä vertailemalla tutkimukseen pyrittiin saamaan luotettavin aineisto. Lähteissä
oli vain vähän ristiriitaisuuksia joita ei vertailemallakaan saanut selvitettyä. Aihe oli laadul-
taan sellainen, ettei kyselyjen tai haastattelujen tekeminen olisi ollut järkevää eikä edes mah-
dollista.

1.2. Tutkimusongelma ja kysymyksenasettelu

Tutkielmani pääkysymys oli miten VII armeijakunnan keskittäminen toteutettiin. Alakysymyksiä olivat:

- mitä toimenpiteitä tehtiin keskittämisen eri vaiheissa ennen kuin armeijakunta oli valmiina aloittamaan tehtävänsä
- minkälaista kalustoa keskittämisessä käytettiin
- kuinka kauan keskittäminen vaati aikaa
- mitä ongelmia keskittämisessä oli
- miten isäntämaantuki (Saudi-Arabia) toimi
- miten huolto oli järjestetty Saudi-Arabiassa Yhdysvaltojen osalta
- mitä voimme oppia VII armeijakunnan keskittämisestä ja sen huollon järjestelyistä

1.2.1. Käsittelytapa ja rajaukset

Tutkin asiaa huollon näkökulmasta. Tutkimus on rajattu koskemaan pääasiassa Yhdysvaltojen joukkoja kolmesta syystä. Ensinnäkin Yhdysvallat oli selkeästi suurin yksittäinen toimija Persianlahden sodassa. Toiseksi koalitiolla ei ollut varsinaisesti yhtenäistä huoltoa vaan kaikki kansallisuudet huolsivat omat joukkonsa, tietysti yhteistyötäkin oli ¹. Kolmanneksi tutkittavana ollut VII Armeijakunta oli pääasiassa muodostettu Yhdysvaltalaisista joukoista ja ainut ei Yhdysvaltalainen joukko, Ison-Britannian 1. panssaridivisioona, alistettiin VII armeijakunnalle vasta tammikuussa 1991 toiminta-alueella.

Tutkielmassa painotetaan Saksasta Persianlahdelle siirrettyjä joukkoja. Ensinnäkin Saksasta tuli suurin osa joukoista ja toisaalta pääosa lähteistä oli keskittynyt kuljetuksiin Saksasta.

1.2.2. Peruskäsitteiden määrittely

Peruskäsitteiden määrittelyssä olen keskittynyt huollon käsitteisiin. Meidän kansallinen on lähes täysin NATO-yhteensopiva joten käsitteet on suomalaisista oppaista.

¹ Pagonis with Cruikshank: *MOVING MOUNTAINS*, Presidents and Fellows of Harvard College, 1992, s 8.

Huolto on henkilöstön hoitoa sekä materiaalin hankintaa, varastointia, kunnossapitoa, täydennyksiä, evakuointia, ja niihin liittyviä kuljetuksia joukkojen taistelukelpoisuuden ylläpitämiseksi.²

Huoltopalvelut ovat pääosin yksittäiseen henkilöön kohdistuvia toimintoja, joiden tavoitteena on ylläpitää yksilön sekä joukon henkinen ja fyysinen taistelukelpoisuus.³

Kuljetusten tavoitteena on pitää joukot toimintakykyisinä siirtämällä niille täydennysoikeuksien mukainen tai tilattu materiaali oikeaan paikkaan, hyvässä kunnossa ja oikeaan aikaan, kuljettaa henkilöstöä sekä evakuoida käyttökelpoinen rikkoutunut materiaali, jota ei voida korjata kyseisellä tasolla.⁴

Kunnossapito on materiaalin, yksittäisen laitteen, laitteistojen tai järjestelmän tekniseen kuntoon kohdistuvaa tarkastus-, huolto- ja korjaustoimintaa. Varaosien ja kunnossapidossa tarvittavien työkalujen, pientarvikkeiden, puhdistusaineiden ja –välineiden täydennys kuuluu myös kunnossapitoon.⁵

Lääkintähuolto antaa hoitoa haavoittuneille ja sairaille, evakuoivat heidät hoitopaikkaan, ylläpitää terveyttä ja ehkäisee sairauksia sekä jakaa ja täydentää lääkintämateriaalia.⁶

Täydennysten tavoitteena on pitää joukot materiaalin osalta käsketyssä vahvuudessa ja taistelukelpoisena. Täydennykseen kuuluu materiaalin hankinta, varastointi, jakelu, evakuointi ja materiaalin seuranta.⁷

Yhdysvaltalaisessa termistössä rykmentti on yhden aselajin joukko. Mikäli joukko muodostuu useamman aselajin, esimerkiksi jalkaväestä ja panssarijoukoista, kutsutaan tällaista joukkoa prikaatiksi. Aselajijoukkojen (tykistö, pioneeri ja niin edelleen) useammasta pataljoonasta muodostuvaa joukkoa kutsutaan myös prikaatiksi. Huomattavaa on kuitenkin se, ettei divisioonaan kuuluva prikaati ole itsenäiseen toimintaan tarkoitettu perusyhtymä kuten meidän kansallisessa puolustuksessa.⁸

² HUOLTOPATALJOONAN KÄSIKIRJA (LUONNOS), TLL IV, Helsinki, 2007, s. 186.

³ Sama, s. 186.

⁴ KULJETUSOPAS (LUONNOS), Vaasa, 2002, s. 15.

⁵ HUOLTOPATALJOONAN KÄSIKIRJA (LUONNOS), TLL IV, Helsinki, 2007, s. 187.

⁶ KULJETUSOPAS (LUONNOS), Vaasa, 2002, s. 15.

⁷ HUOLTOPATALJOONAN KÄSIKIRJA (LUONNOS), TLL IV, Helsinki, 2007, s. 191.

⁸ Mure, Aki: *XVIII Maahanlaskuarmeijakunnan toiminta Persianlahden sodassa*, yleisesikuntaupseerikurssin diplomityö, Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki, 2005, s. 12.

1.3. Lähdeaineistosta

Lähteeni olivat ainoastaan sekundäärilähteitä: kirjoja, tutkielmia sekä lehtiartikkeleita. Vahvuutena edellä mainituissa oli, että iso osa niiden kirjoittajista oli toiminut Persianlahden sodassa ja että kirjoitukset oli kirjoitettu muutama vuosi sodan päättymisen jälkeen. Asiat olivat todennäköisesti silloin vielä hyvin mielessä. Kuitenkin on muistettava, että kirjoittajat kirjoittivat osin myös omasta toiminnastaan jolloin objektiivisuus omaa toimintaa kohtaan ei välttämättä ollut paras mahdollinen. Lähteitä vertailemalla ei kuitenkaan suuria ristiriitoja ollut havaittavissa.

Tärkeimpinä yleisteoksina, jotka minun työhöni vaikuttivat Persianlahden sodan yleisistä tapahtumista, olivat koalition yhdysvaltalaisen komentajan kenraali Norman Schwarzkopfin *It doesn't take a hero* sekä Yhdysvaltojen armeijan esikuntapäälliköiden neuvoston puheenjohtajana toimineen kenraali Colin Powellin *A soldier's way*. Molemmista selvisi hyvin kriisin eteneminen ja tilanteenarviointien perusteella tehdyt päätökset.

Huollon osalta tärkein yksittäinen teos oli yhdysvaltalaisen 3. armeijan (koalition yhdysvaltalainen osa) huoltoa johtaneen kenraali William G. Pagoniksen *Moving Mountains*. Siitä sai hyvän kuvan siitä, miten huolto oli järjestetty ja miten sitä johdettiin koko yhdysvaltojen armeijan osalta. Toinen tärkeä teos josta selvisi paljon, myös huollosta, oli prikaatikenraali Robert H. Scalesin teos *Certain victory; The U.S. Army in the Gulf War*. Teoksesta oli myös paljon hyötyä niin VII armeijakunnan vaiheiden kuin koko Persianlahden sodan etenemisen selvittämisessä itselleni. Hyvänä lisänä huollon osalta olivat myös *Military Review* sekä *Army* lehtien VII armeijakunnan keskittämistä sekä yhdysvaltalaisten huoltoa Persianlahdella käsitelleet artikkelit, joiden kirjoittajat olivat itse toteuttavassa organisaatiossa tai johtamassa toimintaa.

Tärkein VII armeijakunnan vaiheita käsitellyt teos oli Tom Clancyn *Into the Storm*. Kirja perustuu VII armeijakunnan komentajan kenraali Fred Franks Jr.:n haastatteluihin. Kirjasta selvisi hyvin mitä armeijakunta missäkin vaiheessa teki. Kirjan lisäksi tietämystä tarkennettiin *Military Review*:n sekä *Army*:n VII armeijakunnan keskittämistä koskevilla artikkeleilla, joiden kirjoittajat olivat itse toteuttavassa organisaatiossa tai johtamassa toimintaa.

Lisäksi tietämystä on syvennetty sekä tietoja vertailtu ristiin muiden lähdeluettelosta löytyvien julkaisujen avulla.

1.3.1. Aiempi tutkimus

Aiempaa suomalaista tutkimusta, varsinkaan huollon näkökulmasta, aiheesta ei ole. Persianlahden tapahtumia ja sotatoimia erin näkökulmista on muutamia esimerkiksi Ari Mureen diplomityö XVIII MAAHANLASKUARMEIJAKUNNAN TOIMINTA PERSIANLAHDEN SODASSA sekä Petteri Joukon BRITTIEN MAAOPERAATIOT FALKLANDIN JA PERSIANLAHDEN SODISSA. Jälkimmäisessä on tarkastelussa ollut myös huollon rooli mutta se ei ole ollut tarkastelun tärkein näkökulma.

Yhdysvalloissa on asiaa tutkittu jonkin verran myös huollon näkökulmasta. Yksi joka on lähimpänä omaa aihettani on majuri Harry S. Hamiltonin Fort Leavenworthissa tekemä THE VII CORPS DEPLOYMENT TO SAUDI ARABIA: AN ANALYSIS OF DEPLOYMENT TRANSPORTATION PLANNING AND MANAGEMENT. Tutkielman näkökulma on kuitenkin huollon johtamisessa eikä sen toteuttamisessa.

2. TAPAHTUMAT ENNEN VII ARMEIJAKUNNAN KESKITTÄMISTÄ

Ennen VII Armeijakunnan keskittämispäätöstä ja keskittämistä tapahtui paljon. Koalitiota koottiin ensin ainoastaan Saudi-Arabian puolustamiseksi. Saudi-Arabian puolustamiseksi suunniteltiin operaatio DESERT SHIELD. Vasta sen jälkeen kun kävi ilmeiseksi, ettei Irak, pakotteista huolimatta, aio poistua Kuwaitista ilman voimankäyttöä, päätettiin aloittaa hyökkäysoperaatio jonka nimeksi tuli DESERT STORM.

2.1. Persianlahden kriisin kehittyminen

Persianlahden sotaan johtaneet tapahtumat alkoivat 2.8.1990 Saddam Husseinin johtaman Irakin hyökätessä Kuwaitiin. Irakilta kului Kuwaitin miehittämiseen vain 48 tuntia.⁹

⁹ Gen. H. Norman Schwarzkopf: *It doesn't take a hero*, A Bantam Book, 1992, s. 295.

Colin Powell: *A soldiers way*, Hutchinson, 1995, s. 4632

Brigadier General Robert H. Scales, Jr: *Certain Victory: The US Army in the Gulf War*, Office of the chief of staff United States Army Washington DC, 1993, s. 45.

Irakin hyökkäyksen taustalla oli 80 - 90 miljardin dollarin velka sodasta Irania vastaan. Hussein oli jo pitkään yrittänyt nostaa öljyn hintaa lisätäkseen öljytulojaan, mutta muut Persianlahden johtajat eivät siihen olleet suostuneet. Hussein syytti Kuwaitia sekä Yhdistyneitä Arabiemiraatteja ”selkään puukottamisesta”, koska ne ylittivät öljynviejäm maiden yhteistyöorganisaatio OPEC:n (Organization of the Petroleum Exporting Countries) asettamat öljyntuotantokiintiöt ja aiheuttivat öljyn hinnan alenemista. Samalla Hussein syytti maiden estävän toiminnallaan Irakia selviämästä veloistaan. Lisäksi Hussein syytti Kuwaitia öljyn varastamisesta Rumalian öljykentiltä noin 2,5 miljardin dollarin edestä. Öljykentät sijaitsevat osittain molempien valtioiden alueella.¹⁰

Jo 2.8.1990 Yhdistyneiden kansakuntien (YK) Turvallisuusneuvosto äänesti päätöslauselmasta 660, joka hyväksyttiin 14–0, Jemen oli pois äänestyksestä mutta jopa Neuvostoliitto äänesti puolesta. Päätöslauselmassa tuomittiin Irakin hyökkäys ja vaadittiin Irakia vetäytymään Kuwaitista välittömästi.¹¹

9.8.1990 Turvallisuusneuvostossa äänestettiin päätöslauselmasta 662, jälleen yksimielisesti. Päätöslauselmassa vaadittiin edelleen Irakin välitöntä vetäytymistä ja lisäksi päätettiin aloittaa Irakia vastaan suunnattu kauppasaarto.¹²

25.8.1990 Turvallisuusneuvostossa hyväksyttiin päätöslauselma 665, jossa annettiin valtuutus sotilaallisen voiman käytölle kauppasaarron kiristämiseksi Irakia vastaan. Se hyväksyttiin 13–0 Jemenin ja Kuuban ollessa poissa äänestyksestä. Päätöslauselmalla oli kaksi tärkeää vaikutusta. Ensiksi se mahdollisti aloitteen säilyttämisen Yhdysvalloilla ja sen liittolaisilla. Toiseksi se lisäsi merkittävästi Husseinin kohdistuvaa painetta. Huomattavaa on, että alle kuukaudessa vihollisuuksien alkamisesta YK oli saanut päätettyä yksimielisesti sotilaallisen voiman käytöstä kauppasaarron pitämiseksi.¹³

Vaikkakin Neuvostoliitto oli yksimielinen muiden kanssa Turvallisuusneuvostossa, ilmoitti se 26.8.1990, ettei ota aseellisesti osaa kriisiin. Neuvostoliitto aikoi purkaa kriisin sovittamalla

¹⁰ Schwarzkopf, 1992, s. 291 – 292. Powell, 1995, s. 459 – 460. John Pimlott and Stephen Badsey, *The Gulf War Assessed*, Arms and Armour Press, 1992, s. 37 ja 41.

¹¹ Pimlott ja Badsey, 1992, s. 41. Powell, 1995, s. 462. Security Council Resolution 660, <http://www.un.org/Docs/scres/1990/scres90.htm>, 20.12.2010

¹² Powell, 1995, s. 470. Security Council Resolution 662, <http://www.un.org/Docs/scres/1990/scres90.htm>, 20.12.2010

¹³ Pimlott ja Badsey, 1992, s. 48 – 49. Council Resolution 665, <http://www.un.org/Docs/scres/1990/scres90.htm>, 20.12.2010

ja saada Irakin vetäytymään. Taustalla oli Neuvostoliiton pyrkimys säilyttää hyvä asema Keski-idässä myös mahdollisen sodan jälkeen.¹⁴

Koska mitkään päätöslauselmat seurauksineen eivät saaneet Irakia poistumaan Kuwaitista (edellisten lisäksi päätöslauselmat 666, 667, 669 sekä 674), Turvallisuusneuvosto äänesti 29.11.1990 päätöslauselmasta 678, jossa annettiin Irakille aikaa 15.1.1991 asti poistua Kuwaitista. Päätöslauselman puolesta äänestettiin 12–2, vastaan olivat Jemen sekä Kuuba, Kiinan ollessa poissa. Mikäli näin ei tapahtuisi, koalitio olisi oikeutettu käyttämään kaikkia tarvittavia keinoja kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden aikaan saamiseksi sekä turvaamiseksi alueella. Toisin sanoen Irakin joukot oli lupa ajaa asein pois Kuwaitista. Kaiken kaikkiaan YK:n Turvallisuusneuvoston lähes yksimielinen tuki kriisin ratkaisemiseksi oli merkittävä koalition toimintaedellytysten kannalta.¹⁵

2.2. Koalitio

Koalitiota johti länsimaiden osalta kenraali H. Norman Schwarzkopf ja arabiliittolaisten osalta kenraaliluutnantti prinssi Khalid Bin Sultan al-Saud. He toimivat samanarvoisina kolleegoina, ja tärkeimmät päätökset, jotka koskettivat molempien joukkoja, tehtiin yhdessä. Esikunnassa oli yhteysupseerit molempien osapuolien kaikista puolustushaaroista sekä aselajeista. Kuitenkin siinä vaiheessa, kun päätös Irakin ajamisesta pois Kuwaitista aseellisesti alkoi vahvistua, johtosuhteita muutettiin siten, että päätösvalta operatiivisissa asioissa olisi kenraali Schwarzkopfilla.¹⁶

2.2.1. Muut kuin Yhdysvaltojen joukot

Arabimaista ensimmäisenä Saudi-Arabiaan saapui 2000 egyptiläistä kommandoa 6.8.1990. Myöhemmin Egyptiltä koalitioon tuli vielä 3. Mekanisoitu Divisioona (valmiina 6.10.1990) sekä 4. Panssaridivisioona (valmiina 7.1.1991). 10.8.1990 Saudi-Arabiaan saapui 1200 marokkolaista taistelijaa. Persianlahden arabivaltioiden muodostamalla nopean toiminnan joukoilla vahvistettiin arabivoimia 10 000 taistelijalla. Syyrialaisilta osallistui 4000 kommandoa

¹⁴ Arthur H. Blair: *AT WAR IN THE GULF*, Texas A&M University Press, 1992, s. 24.

¹⁵ Security Council Resolution 666, 667, 669, 674 ja 678, <http://www.un.org/Docs/scres/1990/scres90.htm>, Norman Friedman: *DESERT VICTORY War for Kuwait*, United States Naval Institute, 1991, 1992, s. 92. Gordon and Trainor: *The General's War*, Little, Brown and Company, 1995, s. 156.

¹⁶ Schwarzkopf, 1992, s. 329 ja 373.

sekä 9. Panssaridivisioona. Kaiken kaikkiaan arabimaista koalitiota tuettiin 35 000 taistelija-
la.¹⁷

10.8.1990 Iso-Britannia lähetti operaatioon 12 kappaletta F3 Tornado -hävittäjiä. 13.8.1990 eteläisellä Persianlahdella oli yksi hävittäjä sekä kaksi fregattia. Elokuun loppuun mennessä Persianlahdelle saapui 12 Tornadoa ja lokakuun puolivälissä 18 lisää. 7. Panssariprikaati, Desert Rats, oli taisteluvalmiina 8.12.1990. 4. Panssariprikaati liitettiin Desert Ratsien lisäksi 1. Panssaridivisioonaan. 11.1.1991 Ison-Britannian joukkojen vahvuus oli 28 000 taistelijaa, 221 panssarivaunua sekä 70 taistelukonetta.¹⁸

Ranska vahvensi koalitiota joulukuun puoliväliin mennessä yhdellä divisioonalla, jonka vahvuus oli noin 15 000 taistelijaa. Lisäksi ranskalaisten mukana tuli 16 lentokonetta.¹⁹

Kaiken kaikkiaan koalition muodostivat noin 40 eri kansallisuutta, joista 16 otti osaa aseelliseen toimintaan ja loput tukivat toimintaa muuten esimerkiksi rahallisesti tai kuljetuskonein.²⁰ Vaikka Israel on tunnetusti Yhdysvaltojen liittolainen, se ei kuulunut koalitioon. Tämä johtui siitä, ettei yksikään arabivaltio suostunut taistelemaan juutalaisten rinnalla. Arabit olisivat hyväksyneet ainoastaan sen, että Israel olisi puolustautunut Irakin hyökkäykseltä.²¹

2.2.2. Yhdysvaltojen joukot

Yhdysvaltojen armeija oli järjestänyt ”INTERNAL LOOK” nimisen sotapelin 23. – 28.8.1990. Pelissä pelattiin Irakin mahdollinen hyökkäys Arabian niemimaalla. Siinä Irakin joukkojen vahvuus oli 300 000 miestä, 3200 panssarivaunua ja 640 taistelukonetta. Kenraali Schwarzkopfin komentaman Central Commandin (CENTCOM) johdossa oli XVIII Maahanlaskuarmeijakunta. Sen joukoilla oli tarkoitus pysäyttää hyökkäys ennen kuin se saavuttaisi Saudi-Arabian tärkeitä öljykenttiä, öljyn jalostamoja ja satamia. Sotapelissä armeijakunta kärsi 50 prosentin tappiot mutta onnistui pysäyttämään hyökkäyksen ja estämään pääsyn Dhahranin, ad-Dammanin sekä Abquaiqin jalostamoihin. Tämän harjoituksen ansiosta Yhdysval-

¹⁷ Pimlott ja Badsey, 1992, s. 91. Bin, Hill and Jones: *DESERT STORM, A Forgotten War*, Praeger Publishers, 1998, s. 67

¹⁸ Bin (ja muut), 1998, s. 67 – 68. Nigel Pearce: *The Shield an the Sabre, The Desert Rats in the Gulf 1990 – 91*, London : HMSO, 1992, s. 19 – 20,

¹⁹ Pimlott ja Badsey, 1992, s. 91. Bin (ja muut), 1998, s. 68.

²⁰ Pearce: 1992, s. 46. Blair, 1992, s. 125. Pearsen mukaan kansallisuuksia oli 40 ja Blairin mukaan 35. Ero johtuu varmastikin käytetyistä lähteistä. Blair on käyttänyt lähteinään USAn armeijan ja Pearce Iso-Britannian armeijan asiakirjoja. Kummassakaan ei tosin ole viitteitä.

²¹ Schwarzkopf, 1992, s. 372 – 373. Bin (ja muut), 1998, s. 47.

loilla oli valmiina näkemys siitä, miten nopeimmin käytössä olevilla joukoilla, käytännössä XVIII maahanlaskuarmeijakunnalla, Irakin hyökkäykseen kyettäisiin vastaamaan ja suojelemaan Saudi-Arabiaa. Samalla selvisi myös, että joukko, joka alueelle lähetettäisiin, olisi huollollisesti todella suurelta osin saudi-arabialaisten tuen varassa.²²

Yhdysvallat muodosti joukoillaan koalition päävoiman. Jo 6.8.1990 Yhdysvallat lähetti alueelle ensimmäisen joukon, 48 F-15C -hävittäjää, jotka olivat Saudi-Arabiassa saman päivän kuluessa.²³

Ensimmäiset alueelle saapuneet Yhdysvaltojen maavoimien joukot, olivat, kuten ”INTERNAL LOOK” harjoituksessakin, XVIII Maahanlaskuarmeijakunnan 82. Maahanlaskudivisioonan valmiusprikaati. Prikaatin ensimmäiset osat saapuivat alueelle 9.8.1990. Kokonaisuudessaan prikaati oli taisteluvalmiina 13.8.1990. Seuraava prikaati oli valmiina alueella 21.8.1990.²⁴

Toiseksi nopeimmat joukot olivat 7. Merijalkaväkiprikaatin osia jotka saapuivat 14.8.1990. Kokonaisuudessaan kyseinen prikaati oli taisteluvalmiina alueella 20.8.1990 vahvuudella: 15 248 merijalkaväen taistelijaa, 123 panssarivaunua, 425 epäsuorantulen asetta sekä 124 lentävää konetta (F/A- 18 hävittäjäpommittajia, AV-8B lähitukikoneita, raskaita A-6E pommittajia, EA-6B häirintäkoneita, AH1-W taisteluhelikoptereita sekä CH-46 ja CH-53 kuljetushelikoptereita).²⁵

24.8.1990 mennessä koalition ilmavoimilla oli yhteensä 222 erityyppistä lentokonetta Saudi-Arabiassa ja sen lähistöllä. Lentokoneet olivat tyypeiltään F-15C, F-15E, F-16, F-4G, F-117 hävittäjiä, A-10 rynnäköpommikoneita ja B-54 pommikoneita. 2.9.1990 mennessä alueella oli kaiken kaikkiaan 400 taistelukonetta ja 200 tukikonetta. Syyskuun puoliväliin mennessä alueella oli jo 150 000 USAn taistelijaa varusteineen.²⁶

²² Schwarzkopf, 1992, s. 289 – 291. Scales, Jr, 1993, s. 43 – 44 sekä 58. Bin (ja muut), 1998, s. 34 – 35.

²³ Bin (ja muut), 1998, s. 65.

²⁴ Sama, s. 66.

²⁵ Friedman, 1991, 1992, s. 92. Schwarzkopf, 1992, s. 342. Bin (ja muut), 1998, s. 66. Tässä on poikkeavuutta vahvuuksissa. Friedmanin ilmoittama on tekstissä, Schwarzkopf ilmoittaa 15 000 ja Bin (ja muut) 17 000. Toinen eroavaisuus on päivämäärä jolloin prikaatin ilmoitetaan olleen taisteluvalmiina Bin (ja muut) ilmoittavat päivämääräksi 26.8.1990, Schwarzkopf ei mainitse tarkkaa päivämäärää. Erot johtuvat käytetyistä lähteistä, Bin (ja muut) käyttivät ilmavoimien tietoja ja Friedman merivoimien, joten Friedmanilla on ollut todennäköisesti merivoimien joukoista parempi kuva ja Schwarzkopf oli sen joukon komentaja johon kyseinen prikaati kuului.

²⁶ Friedman, 1991, 1992, s. 91. Bin (ja muut), 1998, s. 67.

Syys – lokakuun vaihteeseen mennessä tulleilla koalition joukoilla toteutettiin suunnitelma DESERT SHIELD, jonka tarkoituksena oli suojata Saudi-Arabiaa Irakin hyökkäykseltä. Syyskuun puoliväliin mennessä koalitiolla oli jo riittävä voima suunnitelman toteutukseen.²⁷

2.3. Saudi-Arabian merkitys Yhdysvaltojen armeijalle

Saudi-Arabia oli tuolloin suuri pääosin harvaan asuttu valtio. Pohjois – eteläsuunnassa pituutta on n. 2100 km ja itä - länsisuunnassa leveyttä n. 2300 km. Maaperä on pääosin aavikkoa, lukuun ottamatta ohutta asutettua kaistaletta rannikolla. Eräs VII armeijakunnan joukko totesikin, että Saudi-Arabian aavikko todistaa, että Jumala todella lepäsi seitsemännen päivän. Kansa asui pienissä hajallaan sijaitsevilla kaupungeissa ja kylissä Persianlahden öljykenttien sekä juomaveden lähistöllä muinaisten pyhiinvaeltajien reittien varrella. Suurimmat kaupungit olivat yhteydessä toisiinsa kaksikaistaisilla päällystetyillä teillä ja pieniin oli vain soratiet. Tärkein pohjois – eteläsuuntainen tie oli rannikolla Kuwaitista Qatarin kulkeva moottoritie ja tärkein itä – länsisuuntainen tie oli Tapline Road joka kulki lähellä Irakin rajaa. Vähäinen tiestö rajasi Yhdysvaltain armeijan kahden päähuoltouran varaan. Junaraiteita oli toiminnassa vain yksi yksiraiteinen rata joka kulki ad-Dammanin satamasta Riyadhiin. Vastaavasti satamia oli enemmän. Seitsemän suurempaa satamaa, jotka kykenivät käsittelemään 10 000 tonnia materiaalia vuorokaudessa. Suurin osa sotilasmateriaalista tuli ad-Dammanin ja al-Jubaylin satamien kautta. Suurien satamien lisäksi Saudi-Arabiassa oli viisi satamaa, jotka kykenivät käsittelemään 5000 – 10 000 tonnia ja seitsemän jotka kykenivät käsittelemään enimmillään 5000 tonnia materiaalia vuorokaudessa. Näistä seitsemästä pienemmästä neljä sijaitsi Persianlahdella ja kolme Punaisella merellä. Lentokentät olivat erittäin nykyaikaisia ja hyvin varusteltuja. Lentokenttiä sijaitsi ympäri valtiota ja niistä kaksi merkittävintä olivat Dhahranin sekä Riyadhin kentät, jotka molemmat kykenivät toimimaan kellon ympäri kaikissa olosuhteissa ja ottamaan vastaan esimerkiksi 149 C-141 kuljetuskonetta (suuri kuljetuskone joka kykeni kuljettamaan jopa 28,9 tonnia materiaalia²⁸) ja käsittelemään n. 3300 tonnia materiaalia vuorokaudessa.²⁹

Saudi-Arabia lupautui tukemaan koalitiota niin rahallisesti kuin materiaalisestikin. Erityisen elintärkeitä olivat vesi ja polttoaine. Rahojen saannissa oli aluksi ongelmia. 19.10.1990 mennessä ei yhtään Yhdysvaltojen laskua ollut vielä maksettu. Itse asiassa ilman Japanin rahoitus-

²⁷ Schwarzkopf, 1992, s. 331 – 333. sekä 347 – 350. Powell, 1995, s. 471 – 472.

²⁸ Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Lockheed_C-141_Starlifter, 23.12.2010.

²⁹ Scales, Jr, 1993, s. 55 – 56. Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 69 – 70 sekä 122.

ta koko operaatio olisi ollut konkurssissa jo elokuussa. 20.10.1990 käytyjen neuvottelujen jälkeen rahoitus alkoi toimia sovitulla tavalla. Saudi-Arabia maksoi pelkästään jo elo- loka-kuun ajalta 760 miljoonan dollarin edestä laskuja. Kaiken kaikkiaan Saudi-Arabia tuki USAn toimintaa 17 miljardilla dollarilla (josta 3,5 miljardia oli materiaalista tukea: elintarvikkeita, polttoainetta, rakennuksia, kuljetuksia jne.). Esimerkki Saudi-Arabian tuen määrästä ja laadusta: 4800 telttää, n. neljä miljoonaa litraa erilaisia pakattuja öljytuotteita, 333 lavettia, 20 miljoonaa ateriaa, sekä päivittäin pulloitettua vettä koko sotanäyttämölle ja 77 miljoonaa litraa polttoainetta. Tuki oli merkittävää kun otetaan huomioon, että jo pelkkä joukkojen siirto Persianlahdelle maksoi Yhdysvalloille 1,9 miljardia dollaria joka jäi Yhdysvaltojen maksettavaksi. Kokonaisuudessaan Persianlahden sota maksoi Yhdysvalloille 61 miljardia dollaria, josta sille jäi maksettavaksi seitsemän miljardia muiden maiden maksaessa erotuksen. Saudi-Arabian tarjoaman tuki lyhensi niin valmisteluihin kuin varsinaisiin sotate toimiin kulunutta aikaa.³⁰

Voidakseen toimia Persianlahdella Yhdysvallat tarvitsi lentokenttiä, satamia ja maatukikohtia. Saudi-Arabian suostumus Yhdysvaltojen joukkojen tuomiseen maaperälleen mahdollisti toiminnan Persianlahdella. Saudien esimerkin innoittamana, sekä Irakin muodostaneen uhkan tajunneena, myös osa pienemmistä arabimaista antoivat käyttöönsä kenttiään ja satamiaan sekä tukivat ajatusta Irakin lyömisestä voimalla pois Kuwaitista: Bahrain, Qatar, Oman sekä Yhdistyneet Arabiemiraatit jo aiemmin mainittujen koalitioon osallistuneiden maiden lisäksi.³¹

Sotilaallista tukea Saudi-Arabia ei merkittävästi kyennyt tarjoamaan sillä sen armeija oli hyvin varusteltu mutta pieni, vain 66 000 taistelijaa. Sillä ei ollut omaa huoltoa ja se oli täysin sidoksissa tukikohtiinsa. Kaikki huolto hoidettiin kumppaneiden kautta. Esimerkiksi panssari-vaunun hajotessa otettiin yhteys General Motorsille, josta huolto tilattiin. Tämä toimi hyvin kyllä tukikohdissa mutta ei taistelukentällä.³²

2.4. Yhdysvaltojen joukkojen huollon toteutus

Euroopassa pidetyt REFORGER-harjoitukset, erityisesti tammikuussa 1990 pidetty harjoitus, merkitsivät huollon suunnittelulle Saudi-Arabiassa samaa mitä INTERNAL LOOK merkitsi

³⁰ Swarzkopf, 1992, s. 330 sekä 363 – 365. Bin (ja muut), 1998, s. 40 sekä 69 – 70. Scales, Jr, 1993, s. 65.

³¹ Swarzkopf, 1992, s. 301 sekä 351. Bin (ja muut), 1998, s. 27 – 28 sekä 40 – 41..

³² Swarzkopf, 1992, s. 340

operatiiviselle suunnittelulle. 1990 harjoituksessa taisteluharjoitus VII ja V armeijakunnan välillä aloitettiin siten, että ennen taistelukosketusta joukot keskitettiin alueelle. Erityisesti tästä harjoituksesta saatujen kokemusten ja tehtyjen johtopäätösten pohjalta aloitettiin huollon suunnittelu Saudi-Arabiassa. Kuitenkaan harjoitus ei täysin valmistanut siihen mikä odotti Saudi-Arabiassa. Saudi-Arabiassa tarvittavat kuljetukset olivat valtavat verrattuna tähän harjoitukseen. Kun REFORGER- harjoituksessa siirrettiin 10 000 taistelijaa kuukaudessa, niin Saudi-Arabiassa jouduttiin siirtämään yli 10 000 taistelijaa päivässä. Erona oli myös se, että Saksassa pidetyssä harjoituksessa kaikki oli sovittu etukäteen ja järjestelmä toimi. Saudi-Arabiassa ei ollut valmiina mitään. Mittasuhteiden ja toimintaympäristön ero oli merkittävä ja yllätti huollon henkilöstön.³³

Arabian niemimaalla Yhdysvalloilla ei ollut minkäänlaisia kiinteitä tukikohtia lukuun ottamatta muutamia varastoja Omanissa ja Bahrainissa. Vähäiset Saudi-Arabian sotilastukikohdat eivät olleet Yhdysvaltojen käytössä. Joukkojen sekä materiaalin keskittämisen kannalta Saudi-Arabiassa oli kuitenkin hyvätkin puolensa: erittäin kehittyneitä lentokenttiä sekä satamia oli riittävästi.³⁴

Koska Arabian niemimaalla ei ollut juuri mitään valmista mihin tukeutua, huollon toteutus perustui alkuvaiheessa paljolti tilapäisiin järjestelyihin (ad hoc) ja ongelmia hoidettiin sitä mukaa kun niitä ilmeni.³⁵

Huolimatta vaikeasta alusta 30 ensimmäisen päivän aikana Yhdysvallat keskitti alueelle 38 000 taistelijaa sekä 163 581 tonnia materiaalia, huomattavasti enemmän kuin se oli kokenut esimerkiksi Toisessa Maailmansodassa tai Vietnamin sodassa vastaavan ajan kuluessa.³⁶

2.4.1. Toiminnan aloittaminen

Huoltoa Persianlahden sodassa Yhdysvaltojen osalta johti ARCEN Tin (Army Central Command = USAn kolmannen armeijan esikunta³⁷) 22. huollon johtoportaan komentaja kenraalimajuri Pagonis. Hän pyrki muodostamaan oman esikuntansa henkilöistä joiden kanssa hän oli toiminut jo aiemmin. Hän tiesi heidän ammattitaitonsa ja he tunsivat Pagoniksen tavan johtaa.

³³ Tom Clancy: *Into The Storm, On the ground in Iraq*, G.P. Putnam's Sons, 1997, s. 168. Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 66 sekä 108.

³⁴ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 68.

³⁵ Scales, Jr, 1993, s. 60 – 61.

³⁶ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 6.

³⁷ Scales, Jr, 1993, s. 407.

Tällä tavoin Pagonis pyrki varmistamaan, että hän esikuntineen kykenisi keskittymään oleelliseen. Kokonaisuudessaan Pagonis kokosi esikuntansa yhteen suureen teltaan ja toimintansa se aloitti 19.8.1990. Esikunnasta löytyi kaikkien alojen ammattilaisia jotta Pagonis kykeni selvittämään tarvittaessa mahdolliset ongelmat aina satamasta poteroon saakka. Kaikilla sotilailta oli oikeus käyttää 3 x 5” kortteja (muistivihkon sivu) kysymysten esittämiseen tarvittaessa suoraan Pagonikselle. Näin minkään tason ongelmat tai kysymykset eivät jääneet hoitamatta ja Pagonis pysyi ajan tasalla kaiken aikaa.³⁸

Esikunnassa oli kaksi osaa, suunnitteluosa joka vastasi pitemmän aikavälin suunnittelusta ja huollon operaatiokeskus. Operaatiokeskus oli varsinainen hermokeskus joka hoiti tulevien joukkojen, kaluston sekä materiaalin vastaanottoa ja niiden siirtoja eteenpäin koko 3. armeijan osalta.

Huollon johtamisessa merkittävin haaste oli, että suuri osa huollon automaattisista tilauksista ja raporteista toimi hyvin niin kauan kuin käytössä oli toimiva kaupallinen puhelinverkko. Aavikolla puhelinverkkoa ei ollut. Lisäksi Yhdysvaltojen armeijassa oli meneillään tietojärjestelmien ja laitteiden muutosprosessi. Koska joukoilla oli erilaisia laitteita sekä ohjelmistoja muutosprosessista johtuen seurasi siitä se, ettei tieto liikkunut järjestelmien välillä kunnolla. Käytännössä tilaukset tehtiin käsin lomakkeilla tai tieto siirrettiin disketeillä.³⁹

Koska Schwazkopfin prioriteettina oli saada mahdollisimman nopeasti taistelevia joukkoja suojaamaan Saudi-Arabiaa, tarkoitti tämä sitä, ettei huollon henkilöstö ollut kuljetuslistojen kärjessä. Tästä syystä alkuvaiheessa lähes kaikki huolto ja huollon suorituskyky täytyi sopia isäntämaantuen muodossa saudi-arabialaisten kanssa. Se ei ollut pelkästään huono asia, sillä joissakin tapauksissa oli kustannustehokkaampaa sopia alueella toimivien siviilien kanssa järjestelyistä kuin kuljettaa kaikki suorituskyky ja materiaali alueelle. Koko operaation ajan huollossa tukeuduttiinkin voimakkaasti isäntämaatukeen ja näin vähennettiin kuljetuksia Yhdysvalloista ja Euroopasta.⁴⁰

Kuten jo aiemmin tuli todettua ei Yhdysvalloilla ollut tukikohtia eikä liiemmästi varastoja-kaan valmiina Arabian niemimaalla. Yhdysvalloilla oli kuitenkin keino jolla se oli valmistau-

³⁸ Scales, Jr, 1993, s. 61 – 62. Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 78. Lieutenant Colonel F. Marion Cain III, US Army, FORCE PROJECTION, *Military Review*, July 1993, s. 26.

³⁹ Lieutenant General William G. Pagonis, US Army and Major Harold E. Raugh Jr., US Army, GOOD LOGISTICS IS COMBAT POWER, *Military Review*, September 1991, s. 30. Scales, Jr, 1993, s. 70 – 71. Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 103.

⁴⁰ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 76. Scales, Jr, 1993, s. 58 – 59 sekä 69.

tunut toimimaan ilman kiinteitä tukikohtia ja varastoja. Keino oli MPS (Maritime preposition ships) laivat joihin oli lastattu valmiiksi materiaali. Laivoja oli useissa strategisesti merkittävissä paikoissa joissa Yhdysvalloilla ei ollut kiinteitä tukikohtia. Yhdessä tällaisessa laivassa oli lastattuna materiaali, jolla 16 500 taistelijaa kykeni selviytymään 30 vuorokautta. Siinä oli esimerkiksi: käsiaseiden ammukset, 32 550 käsikranaattia, 3000 miinaa, 20 miljoonaa litraa lentokonebenssiiniä, kranaatinheittäjiä ja niiden ammukset, trukkeja, nostureita, 124 000 valmisruokapakkausta. Niin yllättävää kuin se onkin, niin esimerkiksi puutavaraa, n. 137 000 juoksumetriä, sekä vaneria, 4500 levyä, oli myös materiaalissa. Puutavara osoittautuikin erittäin tarpeelliseksi, koska jo muutamassa päivässä joukot olivat käyttäneet koko Saudi-Arabian rakentamiseen käytettävissä olevan puutavaran. Kuuden tällaisen laivan materiaalilla aloitettiin DESERT SHIELDin toteuttaminen. Se riittikin siihen kunnes meri- ja ilmakuljetukset alkoivat toimia täydellä teholla.⁴¹

Huoltojoukkojen saavuttua perustettiin Saudi-Arabiaan kaiken kaikkiaan kuusi huoltokeskusta joista taistelujätkä tuettiin ja joihin materiaali siirrettiin pois satamista: Alpha, Bravo, Charlie, Delta, Echo sekä Bastogne. Näistä Charlie ja Echo olivat eteentyönnettynä valmiina tukemaan hyökkäviä armeijajoukkoja.⁴² Liitteessä 1 on karttakuva huoltojärjestelmästä ennen maahyökkäyksen alkamista.

2.4.2. Huoltopalvelut

Koska sotilas joka on ruokittu ja varustettu hyvin sekä kokee tullessaan muutoinkin hyvin kohdelluksi taistelee paremmin, oli huoltopalveluihin pyritty panostamaan sen mukaisesti. Se olikin yksi 22. huollon johtoportaan tärkeimpiä tehtäviä.⁴³

Johtuen jo aiemmin mainitusta pyrkimyksestä saada ensin alueelle mahdollisimman paljon taistelevia joukkoja, ensimmäiset joukot saapuivat alueelle siten, ettei siellä ollut käytännössä vielä mitään huollollista tukea. Doktriinin mukaan olisi ensin pitänyt kohdemaahan järjestää vastaanotto, mutta Irakin hyökkäyksen uhka Saudi-Arabiassa kuitenkin pakotti toimimaan juuri päinvastaisessa järjestyksessä.

⁴¹ Schwarzkopf, 1992, s. 343. Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 70 – 72. Scales, Jr, 1993, s. 69.

⁴² Lieutenant General William G. Pagonis, US Army and Major Harold E. Raugh Jr., US Army, GOOD LOGISTICS IS COMBAT POWER, *Military Review*, September 1991, s. 36. Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 124.

⁴³ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 127.

Lämpötilan ollessa jopa 60 °C, joukoille piti nopeasti järjestää suoja auringolta sekä vettä ja ruokaa. Myös peseytymismahdollisuudet oli järjestettävä joukon taistelukyvyn säilyttämiseksi, koska pienikin haava saattoi hygienian puutteessa muodostua hengenvaaralliseksi. Käytännössä majoitusjärjestelyt toteutettiin vuokraamalla asuntoja ja teltoja. Lisäksi satamissa kalustoaan ja materiaaliaan odottavat joukot majoittuivat vuokratuissa varastohalleissa.

Aluksi joukot söivät armeijan valmisruokia joita oli MPS-laivojen mukana. Sitä ruokaa ei kuitenkaan voinut miesten moraalin takia käyttää ainoana ravinnon lähteenä (joukot olivat antaneet valmisruoille lempinimen Meals Rejected by Ethiopians, ruokien lyhenteen MRE (Meals Ready to Eat) mukaan) vaan joukoille oli tarjottava myös tuoreista elintarvikkeista tehtyä ruokaa. Koska Yhdysvaltojen armeijassa oli puute kokeista, teki Pagonis sopimuksen erään Masri-nimisen arabiperheen omistaman Astra Foods-yhtiön kanssa ruuan tekemisestä ja toimittamisesta osalle joukoista. Ympäri toiminta-alueita perustettiin suuria ruokasaleja joihin palkattiin saudi-arabialaisia sekä filippiiniläisiä kokkeja. Isäntämaantuki osoittautui jälleen kustannustehokkaaksi: MRE maksoi noin 4 \$ annokselta kun Masrien valmistama tuoreruoka maksoi noin 1,95 \$ annokselta. Kaiken kaikkiaan Masrit kykenivät ruokkimaan päivittäin yhteensä 300 000 taistelijaa. Vesihuoltokin toimi isäntämaatuen varassa. Juomavesi oli pääasiassa pullotettua vettä. Mielenkiintoista oli, että asuntovaunuja sekä asuntoautoja vuokrattiin veden pitämiseen viileänä.⁴⁴

Joukkoja tuettiin ja moraalialia ylläpidettiin myös siten, että esimerkiksi huoltoreittien varrelle perustettiin huoltoasemia joissa ajoneuvojen lisäksi huollettiin myös kuljettajia. He saivat siellä ruokaa (hampurilaisia, ranskalaisia ja niin edelleen), juotavaa, saattoivat käydä peseytymässä sekä levätä hiukan. Näistä asemista saatujen kokemusten perusteella laajennettiin näitä palveluita, erityisesti ruoan osalta, myös etulinjaan. Tähän tarkoitukseen tehtiin erityisvarusteltuja rekkoja jotka ajoivat etulinjaan tarjoamaan taistelijoille hampurilaisia ja ranskalaisia.⁴⁵

Henkistähyvinvointia ja näin ollen myös moraalialia pyrittiin parantamaan siten, että taistelijoilla oli mahdollisuus päästä rentoutumaan kunnolla. Saudi-Arabia on tiukan islamilainen valtio jossa länsimainen tapa rentoutua ei ole mahdollista. Tätä varten Bahrainin satamaan oli ank-

⁴⁴ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 86 sekä 96. Schwarzkopf, 1992, s. 376. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 207.

⁴⁵ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 128 – 129. Vrt. meidän sotilaskotitoiminta.

kuroitu laiva, nimeltään Love Boat, jossa sotilaat saivat rentoutua, ostaa jopa drinkkejä, syödä loistavaa ruokaa ja nauttia kunnan lavashowsta.⁴⁶

Eräs moraalien kannalta tärkeimmistä huoltopalvelun lajeista oli postipalvelut joka mahdollisti yhteydenpidon kotiin. Aluksi postin käsittelyyn tarkoitettua henkilöstöä oli liian vähän. Esimerkiksi VII armeijakunnan osalta tämä tarkoitti sitä, että postin tulo Saksasta ja päinvastoin kesti lähes kuukauden. Asiaa korjattiin siten, että alun 13 postinkäsittelyyn tarkoitettua henkilöstä heidän kokonaismääränsä kasvoi 1300. Eräs mielenkiintoinen piirre amerikkalaisten ajattelutavasta oli, että erään kolumnistin innoittamana, kotirintamalta lähetettiin sotilaille (tutuille ja tuntemattomille) enimmillään jopa yli 450 tonnia kirjeitä päivässä.⁴⁷

2.4.3. Kunnossapito

Armeijan omaa kunnossapidon suorituskykyä tukemaan perustettiin USASG-ryhmä (US Army Support Group) sekä LAR-ryhmiä (logistics assistance representative). Ne muodostuivat pääasiassa siviileistä ja niiden tehtävänä oli tukea taistelevia joukkoja tarjoamalla teknistä apua ja muodostamalla kunnossapidon sekä varaosien painopiste niin eteen kuin mahdollista. Pyrkimyksenä oli, että kalusto kyettäisiin mahdollisimman pitkälti korjaamaan paikan päällä, jotta kriittistä kalustoa ei jouduttaisi evakuoimaan Yhdysvaltoihin asti korjattavaksi. Siinä onnistuttiin kohtalaisen hyvin, sillä esimerkiksi vaunujen käytettävyyssaste oli 90 % ja APACHE-helikoptereiden 86 %.⁴⁸

2.4.4. Täydennykset ja kuljetukset

Yhdysvaltojen maa-, meri- ja ilmakuljetuksia ympäri maailmaa johti US Transportation Command (TRANSCOM). Sen ilmakuljetukset toteutti Military Airlift Command (MAC). Sen koneista 80 % lensi kokoajan huoltolentoja ympäri maailmaa, mutta käskystä ne keskeyttivät sen hetkisen tehtävänsä ja ilmoittautuivat käsketyssä paikassa. Näiden toimesta kuljetettiin esimerkiksi 82. maahanlaskudivisioonaa Saudi-Arabiaan. Lisäksi oli suunnitelma jonka perusteella siviilikoneita voitiin ottaa armeijan käyttöön sikäli kuin armeijan oma kyky ei riittänyt

⁴⁶ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 129 – 130.

⁴⁷ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 127 – 128. Bin (ja muut), 1998, s. 217. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 207.

⁴⁸ Scales, Jr, 1993, s. 109 – 110

ja näin jouduttiin toimimaan.⁴⁹ Samoin laivojen osalta jouduttiin tukeutumaan kauppaluksiin, kuten ilmenee VII armeijakunnan keskittämistä käsittelevässä luvussa.

Koska Yhdysvaltojen armeija oli arvellut käyvänsä seuraavan suuren sotansa Euroopassa, missä on erittäin hyvät mahdollisuudet junakuljetuksille, se oli laiminlyönyt oman raskaankaluston kuljetuskykynsä. Tästä syystä suurimmaksi yksittäiseksi ongelmaksi kuljetusten osalta muodostuivat nimenomaan raskaan kaluston kuljettamiseen soveltuvien lavettien ja vastaavien määrä. Esimerkiksi alkuvaiheessa syksyllä 1990 yhdysvaltojen merijalkaväen joukoilla lavetteja oli vain kolme kun taas Ison-Britannian 7. panssariprikaatilla oli 20 ja ne autoivatkin paljon myös yhdysvaltalaisten kuljetuksissa. Yhdysvaltojen maavoimilla oli kokonaisuudessaan raskaiden koneiden kuljetuksiin soveltuvia lavetteja vain 112 ja merijalkaväellä 34. Kuten kaikkea muutakin hankittiin myös näitä lisää isäntämaatuen kautta Saudi-Arabiasta sekä vuokraamalla muista maista. Kaiken kaikkiaan lavettien/vast. kokonaismääräksi muodostui noin 1500. Kuljettajina olivat pääosin ulkomaiset kuljettajat. Kuljetuskapasiteetin puutteesta huolimatta vaunut kannatti kuljettaa satamista lähtöalueille laveteilla eikä ajamalla. Mikäli vaunuilla olisi ajettu lähtöalueille satoja kilometrejä olisivat vaunujen telat todennäköisesti rikkoneet teiden pintoja sekä maassa kulkevia öljyputkia. Ajo olisi myös raskastanut vaunuja ja niitä olisi jouduttu huoltamaan sekä korjaamaan merkittävästi enemmän ennen taistelua. Lavettien vetäjien huoltaminen oli halvempaa ja yksinkertaisempaa kuin vaunujen. Myös polttoainetta säästettiin kuljettamalla vaunut laveteilla. Kuljetukset ajettiin pääasiassa öisin, koska tienpinta oli päivisin niin kuuma, etteivät ajoneuvojen ja lavettien renkaat kestäneet sitä vaan räjähtivät. Lavettien ja niiden vetäjien renkaista oli muutenkin pulaa joten niiden rikkoontumista pyrittiin välttämään.⁵⁰

Kuten jo aiemmin tuli ilmi oli Saudi-Arabian vähäinen tiestö rajannut 3. armeijan päähuolto-tiestön kahteen riittävän kantavaan tiehen, toinen (Tapline Road) kulki pohjoisessa lähellä Irakin rajaa ja toinen (Dodge) Dhahranista lounaaseen Riyadhin kautta luoteeseen King Khalidin Sotilaskaupunkiin. Tapline Roadia pitkin kuljetettiin pääasiassa taistelevat joukot, vaunut, sekä niiden tarvitsemat aseet, ampumatarvikkeet, ja osa polttoaineesta. Kaikki muu kulki Dodgea pitkin. Koska huoltoreittien varrella ei juurikaan ollut huoltoasemia/vast., perustettiin niitten varsille n. 240 km välein jo aiemmin mainittuja huoltoasemia. Samalla ne toimivat valvontapisteinä kuljetuksille. Tarpeen vaatiessa niistä voitiin ohjata liikenne määränpäähän

⁴⁹ Powell, 1995, s. 467 – 470.

⁵⁰ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 123 ja 203. Scales, Jr, 1993, s. 62 – 63 sekä 80. Edited by Martin White: *GULF LOGISTICS*, Brassey's (UK), 1995, s. 63. Lavettien kokonaismäärästä on ristiriitaisia lukuja. Scales ilmoittaa luvuksi yli 1600 kappaletta, kun Pagonis ilmoittaa 1300.

vaihtoehtoista reittiä myöden. Hieman kuljetusten volyymistä kertoo se, että jo Desert Stormin aikana, ennen VII armeijakunnan alueelle tuloa, reittejä pitkin kuljetettiin päivittäin n. 800 rekka-autollista ampumatarvikkeita, polttoaineita 280 rekka-autollista sekä polttoaineiden siirtoputkistojen materiaaleja 600 rekka-autollista.⁵¹

Jotta reiteillä ei olisi ollut yhtä aikaa useita osastoja, johdettiin reitelle lähtevän liikenteen liikkeellelähdöt tarkkaan. Käytännössä kaikilla liikkeelle lähtevillä osastoilla oli oma numero, jonka perusteella niiden liikettä valvottiin. Liikkeellelähdöt tapahtuivat siten, että osaston ollessa valmis se numeroitiin, numero kirjattiin liidulla jokaiseen osastoon kuuluvaan ajoneuvoon ja sen jälkeen kun oli varmistettu, että reitti on vapaa osastolle annettiin lupa lähteä liikkeelle. Osastojen hallinta toteutettiin siten, että hallintaa varten perustettiin valvontakeskus joka valvoi 24 tuntia vuorokaudessa liikenteen sujumista. Tärkeimpänä työvälineenä oli valtava kartta jossa ylläpidettiin osastojen lukumäärää, niiden numeroita, liikettä, ajoneuvojen lukumäärää ja muita tärkeitä tietoja. Reitin varrella oli pisteitä, eräinä näistä perustetut huoltoasemat, joista ilmoitettiin osastojen eteneminen valvontakeskukseen. Henkilöstön kuljetukset toteutettiin pääasiassa joko lentokoneilla tai kaupallisilla linja-autoilla. Linja-autot siirtyivät rekka-auto-osastojen mukana.⁵²

Ilmakuljetuksilla toimitettiin Saudi-Arabiassa 80 000 taistelijaa sekä 20 000 tonnia materiaalia joukoille. Myös ilmapudotuksia käytettiin jonkin verran materiaalin toimittamiseen taisteleville joukoille. Kuljetuksiin käytettiin jonkin verran myös junarataa, mutta ei merkittävässä määrin.

Kuljetusten toteuttamista helpotti merkittävästi se, ettei Irak kyennyt ilmoitse uhkaamaan huoltoyhteyksiä ja kuljetukset kyettiin tekemään ilmavihollisen häiritsemättä.⁵³

2.4.5. Lääkintähuolto

Tilanteenarvioinnin perusteella pidettiin irakilaiden kemiallisten aseiden käyttöä todennäköisenä. Tätä uhkaa vastaan muodostettiin vahva lääkintähuolto. Saudi-Arabiaan tuotiin neljän

⁵¹ Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 122. Colonel Peter C. Langenus, US Army Reserve, MOVING AN ARMY, *Military Review*, September 1991, s. 42.

⁵² Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 122. Colonel Peter C. Langenus, US Army Reserve, MOVING AN ARMY, *Military Review*, September 1991, s. 46 - 48.

⁵³ Bin (ja muut), 1998, s. 70.

sotilassairaalan henkilöstö ja varusteet. Vuodepaikkoja oli 13 350 ja henkilöstöä 24 000, lähes 5 % 3. armeijan kokonaisvahvuudesta alueella.

Potilaita oli vähän eikä noin suurta organisaatiota tarvittu taistelussa loukkaantuneiden hoitoon. Hyvin koulutetut, hyväkuntoiset sekä kurinalaiset sotilaat kykenivät pitämään itsestään huolta jopa niinkin karuissa olosuhteissa kuin Saudi-Arabiassa oli. Yhtään taistelijaa ei kuollut lämpöhalvaukseen ja muutoinkin lämmöstä johtuneet sairastumiset olivat vähäisiä. Vatsataudeista, kuten ripulista, ei tullut läheskään yhtä suurta ongelmaa kuin aiemmissa sodissa. Se johtui pääasiassa pulloitetusta juomavedestä sekä MRE-ruoista. Tästä kaikesta seurasi, että koko operaation aikaiset taistelun ulkopuoliset sairaalakäynnit olivat vain kuudesosan siitä mitä ne olivat olleet Toisessa maailmansodassa ja kolmasosan siitä mitä ne olivat olleet Vietnamin sodassa. Jälkeenpäin on helppo sanoa, että organisaatio oli ylimitoitettu. Mikäli irakilaiset olisivat päättäneet käyttää kemiallisia aseita, olisi tilanne ollut aivan toinen ja vahva lääkintähuollon organisaatio tarpeen.⁵⁴

3. VII ARMEIJAKUNNAN KESKITTÄMINEN

3.1. Päätös VII Armeijakunnan keskittämisestä

Jo elokuun puolivälissä kenraali Powell (Powell toimi tuolloin Yhdysvaltojen armeijan esikuntapäälliköiden neuvoston puheenjohtajana)⁵⁵ kysyi miten Schwarzkopf tarvittaessa pakottaisi Irakin poistumaan Kuwaitista. Schwarzkopf ilmoitti, ettei Irakin pakottaminen pois olisi mahdollista silloisilla joukoilla. Yrittäminen olisi todennäköisesti johtanut vain tuhoon. Elokuun aikana Schwarzkopfilla muotoutui ajatus kokonaisoperaatiosta. Hyökkäyksessä olisi neljä vaihetta: 1. Instant Thunder (strateginen ilmaoperaatio jolla pyrittiin iskemään Irakin johtamisjärjestelmää, ilmapuolustusta sekä huoltoa vastaan), 2. Kuwaitissa olevan ilmapuolustuksen kukistaminen, 3. vihollisen joukkojen vahvuuden tuhoaminen 50 prosenttisesti ja 4. maahyökkäys.⁵⁶

⁵⁴ Scales, Jr, 1993, s. 80 – 81.

⁵⁵ Powell, 1995, s. 408. Mure, Aki: *XVIII Maahanlaskuarmeijakunnan toiminta Persianlahden sodassa*, yleisesikuntaupseerikurssin diplomityö, Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki, 2005, s. 36.

⁵⁶ Schwarzkopf, 1992, s. 315 ja 320. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 192.

Koska ARCENTin sekä CENTCOMin lähes kaikki aika meni pintatilanteen, joukkojen vastaanoton ja niin edelleen, johtamiseen, kenraali Vuono (Yhdysvaltojen armeijan esikuntapäällikkö)⁵⁷ tarjosi Schwarzkopfille neljän upseerin ryhmää US Army School for Advanced Military Studies -kurssilta (SAMS) valmistuneita. Tämän ryhmän tehtävänä oli suunnitella kokonaisoperaation neljättä vaihetta eli maahyökkäystä. He työskentelivät suoraan Schwarzkopfin alaisuudessa.⁵⁸

Suunnittelun edetessä vahvistui käsitys siitä, ettei maahyökkäykellä olisi onnistumisen edellytyksiä ilman toista armeijakuntaa alueella jo olevan XVIII maahanlaskuarmeijakunnan lisäksi. Lokakuussa Schwarzkopf käski suunnitteluryhmää keskittymään kahdella armeijakunnalla toteutettavan maahyökkäyksen suunnitteluun. Samaan aikaan alkoi pohdinta siitä, mistä joukosta / joukoista toinen armeijakunta tarvittaessa muodostettaisiin. Vaihtoehtoina olivat III armeijakunta Yhdysvalloissa sekä V ja VII armeijakunta Saksassa. V ja VII armeijakunta olivat alun perin Saksassa torjumassa mahdollista Varsovan liiton hyökkäystä. Kylmän Sodan päättyminen sekä Saksojen yhdistyminen mahdollisti V tai VII armeijakunnan irrottamisen Saksasta.⁵⁹

Vaihtoehtojen punnitsemisen jälkeen päädyttiin VII armeijakunnan lähettämiseen. Sen lähettämistä puolsi, että osia siitä oli jo lakkautettu (pääasiallinen syy miksi valittiin Saksassa olevista vaihtoehdoista VII eikä V), sen vaunukalusto oli valmiiksi modernisoitu ja se oli nopeammin keskitettävissä koska sen etäisyys Persianlahdelle oli paljon pienempi kuin III armeijakunnan.⁶⁰

22. – 23.10.1990 Schwarzkopf esitteli suunnitelman kahdella armeijakunnalla toteutettavasta hyökkäyksestä kenraali Powellille jossa yhteydessä he tekivät yhdessä vielä joitakin tarkennuksia suunnitelmaan. Powell esitteli suunnitelman 30.10.1990 Yhdysvaltojen presidentille sekä muille tärkeimmille päättäjille. Presidentti hyväksyi suunnitelman sekä lisäjoukkojen lähettämisen Persianlahdelle. Päätös lisäjoukkojen eli VII armeijakunnan lähettämisestä alueelle julkaistiin 8.12.1990.⁶¹

⁵⁷ Powell, 1995, s. 402.

⁵⁸ Scales, Jr, 1993, s. 109 – 110.

⁵⁹ Scales, Jr, 1993, s. 128 ja 131. Powell, 1995, s. 487.

⁶⁰ Scales, Jr, 1993, s. 131 – 132. Lieutenant Colonel F. Marion Cain III, US Army, FORCE PROJECTION, Building Desert Storm Force Structure, *Military Review*, July 1993, s. 24.

⁶¹ Powell, 1995, s. 486 – 489. Scales, Jr, 1993, s. 133.

3.2. VII armeijakunnan valmistelut ennen kuljetuksia Saudi-Arabiaan

Kylmän sodan päätyttyä ja Varsovan liiton hajottua oli VII armeijakunnan komentajalle kenraali Franksille selvää, että mikäli VII armeijakuntaa ei lakkautettaisi, olisi sen seuraava tehtävä todennäköisesti hyökkäyksellinen. Franks ymmärsi, että sellainen tehtävä vaatisi kykyä siirtää armeijakunta pitkiäkin matkoja sekä hyökätä suoraan liikkeestä. Tällainen hyökkäys vaatisi myös huollolta paljon. Tietämättään Franks aloitti armeijakuntansa valmistautumisen tulevaan tehtävään jo ennen Irakín hyökkäystä Kuwaitiin.⁶²

Jo aiemminkin mainittu REFORGER-harjoitus tammikuussa 1990 tarjosi Franksille esikuntineen mahdollisuuden harjoitella uusia toimintatapoja ja armeijakunnan keskittämistä. Lisäksi Franks vei esikuntansa Teksasiin jossa he osallistuivat harjoitukseen yhdessä III armeijakunnan kanssa ja pääsivät harjoittelemaan hyökkäysoperaation johtamista. Harjoitus opetti Franksille paljon siitä kuinka kyetä nopeasti muuttamaan toiminta-ajatusta ja aloittaa nopeasti uuden toiminta-ajatuksen toteuttaminen. Lisäksi VII armeijakunnan 11. lentoprikaati kävi Israelissa taisteluammunnoissa. Sen lisäksi, että lentoprikaati pääsi harjoittelemaan kovapanosammuntoja, antoi harjoitukseen siirtyminen tärkeää oppia niin lentokoneiden, helikoptereiden kuin joukkojen keskittämisestä. Komentajiaan Franks harjoitutti vielä syksyllä 1990 viikon mittaisessa seminaarissa jossa keskusteltiin ja pohditiin taktisten ongelmien ratkaisua. Keskustelujen ja pohdintojen pohjalla oli skenaario jossa armeijakunnan piti toteuttaa pitkä siirto ennen taistelua. Myös huollon toimijoita harjoitettiin. Syyskuussa 1990 Yhdysvaltojen Euroopan armeijan huollon apulaisesikuntapäällikkö kenraalimajuri Laposata kokosi tärkeimmät huollon johtajat keskustelemaan operaatio Desert Shieldin tukemisesta. He miettivät sitä kaikkien huollon toimialojen kannalta ja sotapelasisivat eri toteutusvaihtoehtoja. Nämä pohdinnat olivat myöhemmin tukena myös VII armeijakunnan keskittämistä suunniteltaessa. Kaikki nämä harjoitukset ja seminaarit valmistivat VII armeijakuntaa Persianlahden sotaa varten.⁶³

Keskittämisen valmisteluihin liittyen kenraali Franks kävi esikuntansa tärkeimpien upseereiden ja divisioonien sekä erillisprikaatien komentajiensa kanssa 11. – 15.11.1990 Saudi-

⁶² Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 166 – 167. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 4 – 5.

⁶³ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 168 – 170. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 3. Hamilton, Harry S., Major, USA: *THE VII CORPS DEPLOYMENT TO SAUDI-ARABIA: AN ANALYSIS OF DEPLOYMENT TRANSPORTATION-PLANNING AND MANAGEMENT*, A thesis presented to the Faculty of the U.S. Army Command and General Staff, Fort Leavenworth, Kansas, 1993, <http://www.fatherswar.com/8thinfdiv/70s90s/VII%20Corps%20deployment%20to%20Saudi%20Arabia.pdf> 20.9.2010, s. 34 – 35.

Arabiassa maastontiedustelussa. He tutustuivat karuun aavikkoon, sen maaperään ja olosuhteisiin, satamiin ja maastoon yleensä sekä keskustelivat alueella jo olleitten, erityisesti XVIII maahanlaskuarmeijakunnan henkilöstön kanssa. Maastontiedustelun yhteydessä kenraali Schwarzkopf piti tilanneselostuksen jonka perusteella Franks sai kuvan tehtävästä johon hän armeijakuntineen oli lähdössä. Tehvänä olisi Irakin Kansalliskaartin joukkojen tuhoaminen. Käynnin aikana Franksille selvisi myös kuinka valtavasti tehtävä tulisi vaatimaan huolloilta erityisesti olosuhteiden takia. Aavikko ei tarjonnut juuri muuta kuin kuumuutta ja hiekkaa. Myös ajatus tehtävän vaatimasta organisaatiosta sekä kalustosta alkoi hahmottua. Samalla Franks selvitti yhdessä kenraali Yeosockin kanssa alustavat lähtöalueet, satamat joissa laivat purettaisiin sekä alustavan joukkojen keskittämisaikataulun.⁶⁴

3.2.1. Organisaation muodostaminen

VII armeijakunnan organisaatio, ennen uuden tehtävänä vaatimia järjestelyä, oli muodostettu yhdysvaltalaisista, saksalaisista sekä kanadalaisista joukoista. Yhdysvaltalaisia oli kaiken kaikkiaan 110 000 taistelijasta 74 000. Tärkeimmät joukot olivat: 1. panssaridivisioona, 3. jalkaväkidivisioona, 12. Saksalainen panssaridivisioona, 2. panssaroitu ratsuväkirykmentti, 11. lentoprikaati, kolmesta prikaatista muodostuva VII armeijakunnan tykistö, Kanadalainen prikaati, 4. Kanadalainen mekanisoitu prikaatiryhmä, armeijakunnan huollon johtoporras, sekä erillisiprikaateja joita olivat 14. sotilaspoliisiprikaati, 207. tiedusteluprikaati, 93. viestiprikaati, 7. pioneeriprikaati, 7. talousryhmä (Finance Group) ja 7. henkilöstöryhmä (Personnel Group).⁶⁵

Koska VII armeijakunta oli suunniteltu käytettäväksi puolustukseen Euroopassa, oli selvää, ettei se sellaisenaan soveltuisi hyökkäystehtävään Saudi-Arabiassa. Armeijakunnan organisaatio oli järjestettävä uudelleen jotta se soveltuisi paremmin tulevaan tehtäväänsä. Lisähaasteena oli, että joukko, joka oli tottunut toimimaan Euroopassa alueella jossa oli kehittynyt infrastruktuuri, joutuisi nyt toimimaan ympäristössä jossa ei ollut käytännössä mitään. Kaikki pitäisi kyetä järjestämään itse.⁶⁶

Armeijakunnan uudesta kokoonpanosta käytiin kiivaita keskusteluja kenraali Franksin sekä Yhdysvaltojen Euroopan armeijan komentajan kenraali Saintin välillä. VII armeijakunnan

⁶⁴ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 190 – 196. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 5. Scales, Jr, 1993, s. 137.

⁶⁵ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 166.

⁶⁶ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 174 – 175.

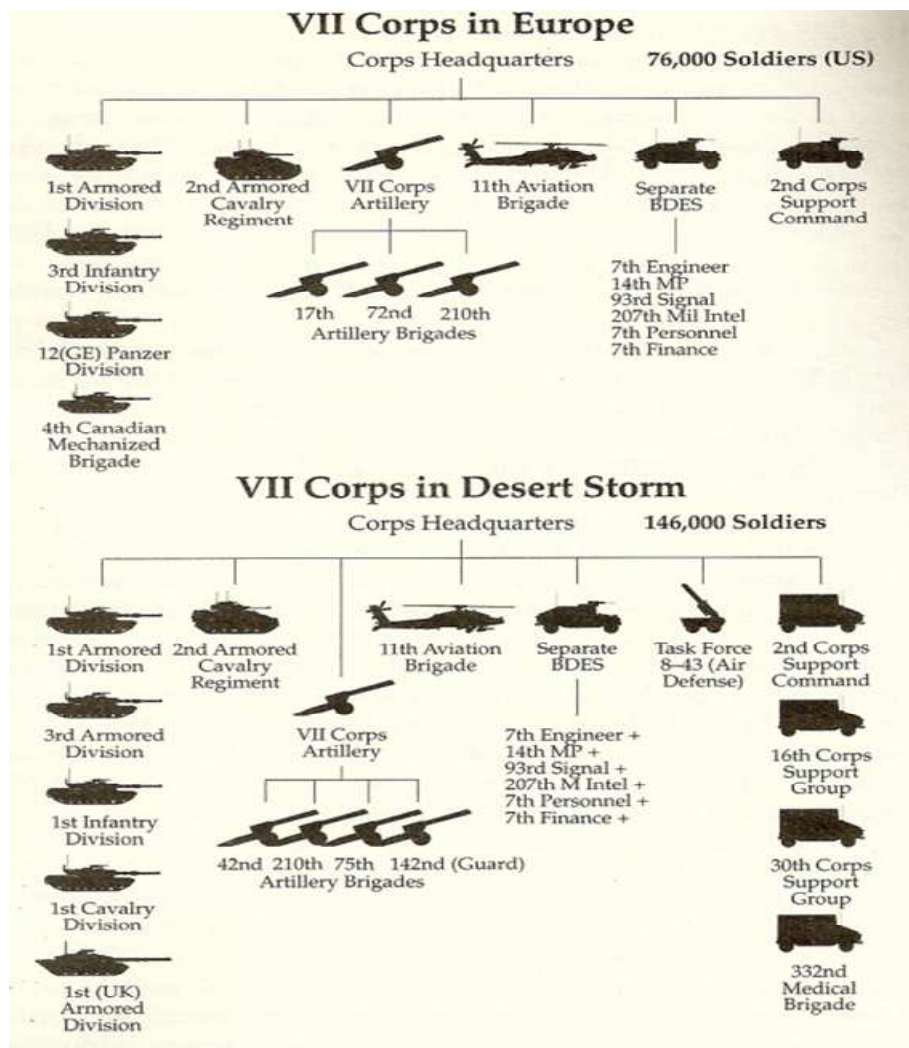
alkuperäisestä organisaatiosta Persianlahdelle lähtevään organisaatioon siirtyi 1. panssaridivisioona, 2. panssaroitu ratsuväkirykmentti, huollon johtoporras sekä joitakin tukevia rykmenttejä sekä prikaateja yhteensä 42 000 taistelijaa eli vain 40 % alkuperäisestä armeijakunnasta.⁶⁷

Edellisten lisäksi joukkoja VII armeijakuntaan liitettiin muista Yhdysvaltojen Eurooppaan sijoitetuista sekä Yhdysvalloissa olevista joukoista sekä Ison-Britannian 1. panssaridivisioona joka alistettiin armeijakunnalle toiminta-alueella tammikuussa 1991. Muita yhdysvaltalaisia joukkoja olivat: 3. panssaridivisioona V armeijakunnasta, 1. jalkaväkidivisioonaan tuli kaksi prikaatia Fort Rileystä ja 2. panssaridivisioona Saksan pohjoisosasta, kolme tykistörikaatia (yksi V armeijakunnasta Saksasta, yksi Arkansasin Kansalliskaartista ja yksi III armeijakunnasta Yhdysvalloista) ja lisäksi kaikkia erillisrikaateja vahvennettiin. Huollon osalta sen organisaatiota jouduttiin vahventamaan poikkeuksellisten olosuhteiden takia paljon. Esimerkiksi armeijakunnan 2. huollon johtoportaan vahvuus kasvoi Euroopassa olleesta 8000 taistelijasta 24 000 Saudi-Arabiassa.

Kokonaisuudessaan armeijakunnan vahvuus kasvoi Kylmän sodan ajalla olleesta 124 000 taistelijasta 146 000 taistelijaan Persianlahdella. Organisaation muuttamisen lisäksi VII armeijakunnan kalustoa modernisoitiin edelleen vastaamaan tulevan tehtävän tarpeita. Osa taistelupanssarivaunuista lisäpanssarointiin, pääosaan niistä vaihdettiin pääaseeksi 105 mm tilalle 120 mm ja osa miehistönkuljetuspanssarivaunuista vaihdettiin uudempiin. Eräs todella suuren työmäärän vaatinut muutostyö vaunuihin, joka jouduttiin tekemään pääasiassa Saudi-Arabiassa, oli metsänvihreiden vaunujen maalaaminen hiekan väriseksi. Lisäksi armeijakunta sai pioneerikalustoa: miina-auroja ja –jyriä sekä ajoneuvoasenteisia miinaharavoita. Raketinheittimiin tuli uusia ammuksia ja Patriot-ohjusten ohjelmisto uusittiin jotta niillä kyettiin toimimaan paremmin irakilaiden Scud-ohjuksia vastaan. Vaikka GPS:t eivät tälle joukolle kuuluneetkaan sai armeijakunta niitäkin 3000 kpl. Huolto sai uuden vedenpuhdistuskaluston jolla armeijakunta kykeni tuottamaan itselleen vettä. Lisäksi polttoainekuljetuksiin tuli satoja raskaita maastokelpoisia polttoaineajoneuvoja polttoaineperävaunujen lisäksi. Käytännössä armeijakunnan kalusto oli modernisoinnin jälkeen niin modernia kuin se vain oli mahdollista.⁶⁸

⁶⁷ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 175. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 14.

⁶⁸ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 175 – 177 ja 205 – 206. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 7 – 8. Lieutenant General William G. Pagonis, US Army and Major Harold E. Raugh Jr., US Army, GOOD LOGISTICS IS COMBAT POWER, *Military Review*, September 1991, s. 32. Lieutenant Colonel F. Marion Cain III, US Army, FORCE PROJECTION, Building Desert Storm Force Structure, *Military Review*, July 1993, s. 24.

Kuva 1: VII armeijakunnan organisaation muutos.⁶⁹

3.2.2. Toimenpiteet Saksassa

Alun perin VII armeijakunnan kuljetushenkilöstö muodostui neljästä henkilöstä. Oli itsestään selvää ettei neljä ihmistä riittäisi suunnittelemaan ja johtamaan näin ison joukon siirtoja. Näin ollen muodostettiin 50 henkilöstä, joilla oli kokemusta siirroista sekä joukkojen keskittämisestä, keskittämisen suunnittelu- ja johtoryhmä. Ryhmää johti Franksin apulaiskomentaja priikaatikenraali Daniel. Heidän vastuullaan oli suunnitella ja johtaa kuljetukset satamiin, koordinoita kansainväliset junakuljetukset, lennot sekä laivakuljetukset Saksasta. Ryhmä toimi samalla yhteistoimintaosapuolena isäntämaan tuen osalta Saksassa. 3. jalkaväkidivisioona, joka ei ollut lähdössä, toimi tämän ryhmän johdossa ja sitä käytettiin satamahenkilöstön apuna. Näin Franks ja hänen komentajansa saattoivat keskittyä pääasiassa tulevan tehtävän suunnitte-

⁶⁹ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 176

luun sekä joukkojen kouluttamiseen eikä heidän tarvinnut käyttää vähää aikaansa keskittämisen johtamiseen.⁷⁰

VII armeijakunnalla oli Saksan kanssa olemassa valmiit sopimukset esimerkiksi kuljetuksista. Ongelman muodosti se, että kaikki sopimukset oli tehty silmälläpitäen materiaalin siirtämistä ”Itärintamalle”. Lisäksi isäntämaan tuki -järjestelmä oli sidoksissa Saksan liikekannallepanoon. Koska Euroopassa ei NATOa tai Saksaa uhannut mikään, ei saksalaisilla myöskään ollut mitään tarvetta omaan liikekannallepanoon. Näistä syistä johtuen iso osa tehdyistä sopimuksista ei tukenut VII armeijakunnan keskittämistä pois Saksasta.⁷¹

Vaikka edellä kuvatut ongelmat aiheuttivat rajoitteita, Saksan hallitus ja kansa tukivat siirtojen toteutusta. Huolimatta työaikalain rajoituksista ja siitä, että osa heidän työpaikoistaan poistuisi armeijakunnan mukana, siviiliyritykset lastasivat materiaalia iltaisin ja viikonloppuisin. Saksan armeija kuljetti kaikessa hiljaisuudessa ampumatarvikkeita satamiin. Mielenkiintoista oli sekin, että entisen Itä-Saksan joukot olivat auttamassa materiaalien lastauksessa. Itä-Saksahan oli kuulunut viholliseen eli Varsovan liittoon Kylmän Sodan aikana.⁷²

Koska VII armeijakunnan tehtävä oli ollut torjua Varsovan liiton hyökkäys, ei muunlaiseen tehtävään ollut varauduttu. Niinpä myöskään keskittämiseen Saksan ulkopuolelle ei ollut suunnitelmia vaan valmistautuminen ja varautuminen olivat silloisen tehtävän mukaisia. Esimerkiksi joukkojen ampumatarvikkeet olivat valmiiksi sijoitettuna hajalleen useisiin paikallisiin varastoihin Saksassa. Koska rahdin kiinnitystarvikkeista sekä kuljetuskalustosta oli muutenkin kova pula, ei näissä varastoissa olevien ampumatarvikkeiden siirtäminen satamiin ja lentokentille ollut järkevää tai edes mahdollista. Persianlahdelle lähteville joukoille ampumatarvikkeet otettiin Yhdysvaltojen armeijan Euroopan varastoista sodan ajan reserveiksi varatuista ampumatarvikkeista. Valmiiksi hajautettuihin paikallisiin varastoihin jäänyt materiaali jaettiin Saksaan jääville joukoille.⁷³

⁷⁰ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 28 - 29. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 9.

⁷¹ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 29.

⁷² Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 29. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 185

⁷³ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 30. Hamilton, Harry S., 1993, s. 27.

REFORGER-harjoituksista saadut kokemukset auttoivat merkittävästi armeijakunnan henkilöstöä selviytymään suunnitelmista poikkeavasta tilanteesta ja mahdollistivat siirtojen aloittamisen. Esimerkiksi eri kuljetustapojen (junat, lavetit, lentokoneet sekä proomut) käyttö oli harjoiteltu 1990 alkuvuoden harjoituksessa. Myös satamahenkilöstöt olivat päässeet harjoittelemaan suurien tavara- ja kalustomäärien käsittelyä.⁷⁴

REFORGER-harjoituksista huolimatta, oli strategisen merikuljetuksen johtaminen jatkuvaa kriisin hallintaa ja se opetti paljon merikuljetuksista. Harjoituksissa merikuljetukset oli suunniteltu huolellisesti jo puolivuotta ennen kuljetusta ja kuljetukset olivat tyypillisesti divisioonan ja prikaatin kokonaisuuksina. Nyt suunnittelulle ei ollut juurikaan aikaa ja virheiltä ei voitu välttyä. Esimerkiksi kiireellä satamaan kuljetetut tykistön ampumatarvikkeet lastattiin edelleen kiireellä laivoihin ja kuljetettiin Saudi-Arabiaan. Seurauksena oli, että tammikuun lopussa Saudi-Arabiassa armeijakunnan ampumatarvikevarastossa oli 50 000 kappaletta 155 mm tykistön kranaattia ilman ajopanosia ja yli 50 000 kappaletta heittimen kranaattia ilman sytyttimiä.⁷⁵

Kaiken kaikkiaan Saksassa 465 junaa, 119 ajoneuvosaattuetta 312 proomua kuljetti armeijakunnan varusteinen lentokentille ja satamiin Saudi-Arabiaan lähtöä varten.⁷⁶

3.3. Kuljetukset Saudi-Arabiaan

Tilanne Saudi-Arabiassa VII armeijakunnan vastaanottoon oli kaikkea muuta kuin optimaalinen vaikkakin parempi kuin se oli ollut elokuussa joukkoja keskitettäessä. Siellä oleva huoltojärjestelmä riitti juuri ja juuri alueella jo olevien Yhdysvaltojen joukkojen huoltamiseen. Niinpä sekä Yhdysvaltojen huollosta Persianlahdella vastaava kenraalimajuri Pagonis, että Yhdysvaltojen 3.armeijan komentaja kenraaliluutnantti Yeosock kehottivatkin Franksia lähettämään ensimmäisten joukossa mahdollisimman paljon huoltojoukkoja. Pagonis kehotti erityisesti ottamaan mukaan kaikki raskaat lavetit vetäjiineen jotka oli mahdollista Saksasta saada mukaan.⁷⁷

⁷⁴ Hamilton, Harry S., 1993, s. 28 – 29.

⁷⁵ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 30 – 31. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 183.

⁷⁶ Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 3. Ajoneuvosaattueissa olleitten ajoneuvojen lukumäärää ei tarkemmin lähteissä ollut määritelty.

⁷⁷ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 181 – 182.

Pääosa henkilöstöstä kuljetettiin Saksasta lentokoneilla ja näiden osalta kaikki sujui niin kuin oli suunniteltu. Tavallaan liiankin hyvin, koska kaluston kuljetukset eivät sujuneet läheskään suunnitellun aikataulun mukaisesti josta seurasi tilapäismajoitusten ruuhkaantuminen Saudi-Arabiassa.⁷⁸

Kaluston ja materiaalin kuljetusten osalta kaikki ei mennyt suunnitellusti. Alkuperäinen tarkoitus oli kuljettaa joukkojen kalusto ja materiaalit omina kokonaisuuksinaan, eli laivoissa ja konteissa olisi vain yhden joukon varusteita. Siitä jouduttiin kuitenkin tinkimään useista syistä. Yksi syy oli, etteivät kuljetustarpeet ja laivojen kuljetuskyky olleet tasapainossa. Laivoja tarvittiinkin kaksi kertaa enemmän kuin mitä oli aluksi arvioitu. Laivat eivät pysyneet aikataulussa vaan esimerkiksi 41 Yhdysvaltojen armeijan käyttöön ennakkoon varatuista siviilialuksesta vain yhdeksän pysyi niille laaditussa aikataulussa. Suurimmaksi osaksi myöhästely johtui laivojen iästä, osa niistä oli yli 30 vuotta vanhoja. Sen takia laivat olivat hitaita, kantavuudeltaan heikkoja ja rahtitilojen rakenne soveltui huonosti armeijan varusteiden kuljettamiseen. Niiden toimintavarmuuskin oli kyseenalainen. Esimerkiksi Cornhusker State nimistä laivaa, jonka piti kuljettaa osa 1. panssaridivisioonasta tärkeimpine ampumatarvikkeineen, jouduttiin korjamaan useaan otteeseen. Seurauksena oli, että henkilöstö ja materiaali odottivat liikkeelle lähtöä 16.12.1990 – 15.1.1991 välisen ajan, ennen kuin laiva oli saatu korjattua riittävään kuntoon. Puutetta oli myös konteista. Käytännössä kuljetuskapasiteetin vaje johti siihen, että alkuperäisestä ajatuksesta lastata laivat vain yhden joukon varusteilla luovuttiin ja laivat kontteineen lastattiin niin täyteen kuin mahdollista. Siitä seurasi myöhemmin ongelmia saada joukoille niille kuuluva materiaali Saudi-Arabiassa.⁷⁹

Yhdysvalloilla ei ollut riittävästi laivoja joten kuljetuksiin jouduttiin palkkaamaan ulkomaisia laivayhtiöitä. Pääosin nämä yhtiöt suorittivat tehtävänsä kunnolla, mutta sen jälkeen, kun Irak 17.1.1991 alkoi ampua Saudi-Arabian satamiin Scud-ohjuksia, alkoivat ongelmat. Useat kaupalliset alukset eivät enää olleet halukkaita menemään satamiin asti oman turvallisuutensa vuoksi. Äärimmilleen menivät Bahaman lipun alla ollut Coral sekä Kuwaitin lipun alla ollut Trident Dusk, jotka yksinkertaisesti kieltäytyivät menemästä satamiin asti. Laivojen miehistöt

⁷⁸ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 204. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 9.

⁷⁹ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 30 – 31. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 9. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 204.

piti korvata Yhdysvaltalaisilla Merivoimien sotilailla jotta alukset lasteineen saatiin satamiin purkua varten.⁸⁰

VII armeijakunta saapui Saudi-Arabiaan kahden sataman, Ad Dammanin sekä Al Jubaylin ja kahden lentokentän, King Abdul Azizin lentotukikohdan sekä King Fahdin kansainvälisen lentokentän kautta. Saudi-Arabiassa muodostettiin Dhahraniin esikunta, johtajana prikaatin kenraali Mullen, jonka tehtävät olivat samankaltaiset kuin mitä olivat olleet Saksassa lähtöä hoitaneen ryhmän. Esikunta valvoi henkilöstön saapumista King Abdul Azizin lentotukikohdassa sekä King Fahdin kansainvälisellä lentokentällä. Edelleen esikunta suunnitteli ja johti siirrot lähtöalueille. 1. jalkaväkidivisioonasta muodostettiin satamaosasto esikunnan johtoon ja se sai tehtäväkseen avustaa satamassa laivojen purussa, ruokahuollon järjestelyissä, autosaatteiden järjestämisessä ja opastamisessa sekä muissa vastaavissa tehtävissä. Ilman divisioonan tekemää työtä olisi armeijakunnan sotavalmiuteen pääseminen kestänyt paljon kauemmin. Heidän työpanoksestaan kertoo jotain seuraava: 5.12.1990 – 18.2.1991 välisenä aikana satamissa laivoista purettiin 50 500 ajoneuvoa, 107 000 sotilasta majoitettiin, ruokittiin ja suojattiin. He laittoivat matkaan 900 ajoneuvosaattuetta (ajoneuvomäärä / saattue vaihteli 20–50 välillä) ja kaikki muu materiaali siirrettiin yli 500 km päähän lähtöalueille. Myöhemmin esikunta toimi VII armeijakunnan selustaesikuntana.⁸¹

Tavoitteena oli, etteivät joukot Saudi-Arabiaan saavuttuaan joutuisi odottamaan kuin korkeintaan kahdesta kolmeen päivää ennen siirtoa lähtöalueelle. Tavoitteena oli myös, ettei tilapäismajoituksissa, pääasiassa erilaisissa varastorakennuksissa, olisi enempää kuin korkeintaan n. 10 000 taistelijaa kerrallaan. Kumpaakaan edellä mainituista tavoitteista ei saavutettu. Koska joukot lähetettiin lähtöalueille taisteluvälmiinä, piti niiden odottaa siihen asti, että heidän kalustonsa ja materiaalinsa oli saapunut. Johtuen jo aiemmin mainituista ongelmista merikuljetuksissa joutuivat joukot pahimmillaan odottamaan liikkeelle pääsyä jopa kolme viikkoa. Muutama esimerkki siitä kuinka kalusto saapui. 3. panssaridivisioonan yhden pataljoonan kalusto ja materiaali saapuivat kahdeksalla eri laivalla yli kolmen viikon aikana. Erään tiedustelupataljoonan tavarat saapuivat 12 eri laivalla melkein viiden viikon aikana. Suurimmillaan tilapäismajoituksissa oli 9.1.1991 yhtä aikaa 35 981 taistelijaa. Tuollaisen ihmismäärän huol-

⁸⁰ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 31.

⁸¹ Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 9. Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 31. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 204.

taminen venytti huoltojärjestelmän äärimmilleen ja ilman 1. jalkaväkidivisioonan apua se ei olisi onnistunut.⁸²

Eräs huomioitava seikka on se, että VII armeijakunnan varusteiden tuominen kahden sataman kautta on suoritus sinänsä. Erityisen hienon suorituksesta tekee se, että Ad Dammanin ja Al Jubaylin kautta saapui koko ajan myös täydennyksiä alueella jo oleville joukoille. Satamia ei ollut varattu pelkästään VII armeijakunnan käyttöön.⁸³

VII armeijakunnan kuljetukset Saksasta alkoivat 12.12.1990. Kaiken kaikkiaan laivoja, jotka kuljettivat armeijakunnan materiaalin Saksasta, oli 109. Henkilöstöä varten tarvittiin yhteensä 435 lentokonetta. Kun mukaan lasketaan myös Yhdysvalloista tulleet laivat ja lentokoneet, niin laivoja oli yhteensä 152 ja lentokoneita 927. Viimeiset taisteluvaunut saapuivat Saudi-Arabiaan niinkin myöhään kuin 6.2.1991, hyökkäys alkoi 24.2.1991. Viimeinen joukko, 142. tykistöprikaati Arkansasista saapui 17.2.1991.⁸⁴

3.4. Keskittämisen viimeinen vaihe

Vaikka VII armeijakunta oli matkustanut jo tuhansia kilometrejä niin Saksasta kuin Yhdysvalloistakin oli matkaa vielä jäljellä. Matkaa lähtöalueille oli vielä n. 500 km ja joukot varusteineen piti saada kohtamaan ennen kuin niitä saatettiin laittaa matkaan.

3.4.1. Valmistelut ennen kuljetuksia lähtöalueelle

Aika liikkeellelähtöä odotellessa ei ollut vain pelkkää kaluston ja materiaalin etsimistä ja odottelua, vaan samalla tehtiin valmisteluita tulevaa tehtävää silmällä pitäen. Koska joukot joutuivat odottamaan lähtöalueille pääsyä kauan, Franks käski satamaosaston järjestää odottaville joukoille harjoittelu- ja koulutusmahdollisuudet. Näin tapahtui ja joukoilla oli odotelles-

⁸² Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 9 - 11. Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 34. Lieutenant General William G. Pagonis, US Army and Major Harold E. Raugh Jr., US Army, GOOD LOGISTICS IS COMBAT POWER, *Military Review*, September 1991, s. 32. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 204 - 205

⁸³ Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 11.

⁸⁴ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 197 ja 205. Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 34. Lähteistä ei valitettavasti löytynyt päivämäärää milloin viimeiset Saksasta lähteneet joukot olivat perillä.

saan esimerkiksi ammuntoja, suojelukoulutusta, ajamisharjoituksia sekä suunnistamista aavikolla. Koulutusta jatkettiin sekä täydennettiin lähtöalueilla ennen hyökkäyksen alkua.⁸⁵

Ei pelkästään joukot tarvinneet valmisteluja vaan niiden kalusto myös. Esimerkiksi helikoptereiden roottorit teipattiin jotta hiekka ei syövyttäisi niitä niin voimakkaasti. Lentokoneisiin asennettiin hiukkassuodattimia estämään hiekan pääsy turbiineihin. Panssarivaunujen ilmanpuhdistimia parannettiin ja vaunut varustettiin varasuodattimilla. Myös ajoneuvojen maalaimista jatkettiin.⁸⁶

3.4.2. Kuljetukset lähtöalueille

Taistelijat kuljetettiin lähtöalueille kuorma-autoilla, isäntämaatuen kautta saaduilla yli 350 bussilla, vuokra-autoilla sekä yli 200 japanilaisella neliveto urheiluautolla. Henkilökuljetusten suhteen ei ollut edelleenkään ongelmia.⁸⁷

Kuten on jo aiemmin tullut esille, oli kaluston kuljetuksissa suurin ongelma panssarivaunujen ja muiden raskaiden ajoneuvojen kuljetuksiin soveltuvien lavettien määrä. Vaikka lavettien määrä oli todettu jo joulukuussa liian vähäiseksi, ei armeija eikä isäntämaatuki yrityksistä huolimatta kyennyt järjestämään niitä tarpeeksi. Lisäksi ongelmia aiheutti vähäinen tiestö. Alun perin yhden lavetin käynti lähtöalueella kesti kolme vuorokautta. Kun teiden kunto heikkeni ja liikennemäärä kasvoi, kasvoi käynnin kesto jo neljään vuorokauteen. 22. huollon johtoporras kykeni antamaan VII armeijakunnan käyttöön isäntämaatukena 275 Saudi-Arabiasta vuokrattua lavettia 1.1.1991 alkaen. Keskiarvona armeijakunnan käytössä oli n. 300 isäntämaatuen kautta saatua lavettia. Näiden lisäksi egyptiläisiä lavetteja oli käytössä 80 ja Saksalaisia 45. Lavetit olivat kuitenkin yhteiskäytössä XVIII maahanlaskuarmeijakunnan kanssa.⁸⁸ Kuljetukset noudattivat jo aiemmin kohdassa 2.4.4 kuvattua toimintatapaa.

Kaiken kaikkiaan VII armeijakunnan keskittäminen Persianlahdelle Saksasta lähtöalueille Saudi-Arabiaan kesti 97 vuorokautta. Siihen tarvittiin 152 laivaa, 927 lentokonetta, 465 junaa, 119 ajoneuvosaattuetta sekä 312 proomua (Saksassa). Lisäksi Saudi-Arabiassa lähtöalueille

⁸⁵ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 209.

⁸⁶ Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 207.

⁸⁷ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 34. Pagonis with Cruikshank, 1992, s. 122. Colonel Peter C. Langenus, US Army Reserve, MOVING AN ARMY, *Military Review*, September 1991, s. 43 – 44.

⁸⁸ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 34

pääsemiseksi henkilöstön kuljetuksiin vaadittiin satoja kuorma-autoja, yli 350 bussia, vuokra-autoja sekä yli 200 japanilaista neliveto urheiluautoa ja kaluston sekä materiaalin kuljetuksiin keskimäärin 300 raskasta lavetta.⁸⁹

4. YHDISTELMÄ

Tarkoitukseni oli selvittää miten VII armeijakunnan keksittäminen tehtiin. Vastaukseen pääsin vastaamalla alakysymyksiini.

Ennen siirtoja Saksasta uudistettiin armeijakunnan organisaatio ja modernisoitiin kalusto siten, että ne vastasivat tehtäviä Saudi-Arabiassa. Kalusto ja henkilöstö piti siirtää lähtösatamiin sekä – lentokentille Saudi-Arabiaan siirtoja varten. Sen jälkeen, kun kalusto ja henkilöstö oli saatu siirrettyä Saudi-Arabiaan, täytyi joukoille saada niille kuuluva kalusto ja materiaali. Osalle joukoista se kesti liian kauan, jopa yli viisi viikkoa, johtuen luvussa 3.3 kuvatuista ongelmista. Saudi-Arabiassa jatkettiin ajoneuvojen maalaamista metsän suojaväreistä aavikon suojaväreihin. Kaikissa vaiheissa tärkeää oli myös koulutus.

Saksassa joukkojen siirrot lähtösatamiin sekä – lentokentille toteutettiin junilla (465 kappaletta), ajoneuvoilla (119 ajoneuvosaattuetta) sekä proomuilla (312 kappaletta).

Keskittämisesssä merikuljetuksiin käytetyistä laivoista suurin osa oli siviiliyrityksiltä vuokratuista / palkattuja. Iso osa laivoista oli vanhoja ja kooltaan sekä tiloiltaan huonosti armeijan kaluston kuljetuksiin sopivaa joista seurasi ongelmia jotka kerrataan jäljempänä. Kaiken kaikkiaan laivoja tarvittiin Saksasta Saudi-Arabiaan 152 kappaletta.

Ilmakuljetuksiin käytetyistä lentokoneistakin iso osa oli siviiliyritysten koneita. Niiden osalta ei suuremmin ongelmia ollut vaan henkilöstön kuljetukset ilmoitse sujuivat lähes täysin suunnitelmien mukaisesti. Lentokoneita tarvittiin kuljettamaan henkilöstöä Saksasta Saudi-Arabiaan kaikkiaan 927 kappaletta.

⁸⁹ Major William L. Brame, US Army, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992, s. 34. Colonel Peter C. Langenus, US Army Reserve, MOVING AN ARMY, *Military Review*, September 1991, s. 43. Tom Clancy with Fred Franks, Jr (Ret.), 2000, s. 197 ja 205. Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992, s. 3. Kyseiset ajoneuvot ajoivat kuljetuksia useammin kuin kerran. Suoritusten määrä ei kuitenkaan valitettavasti lähteistä selvinnyt.

Saudi-Arabiassa lähtöalueille pääsemiseksi henkilöstön kuljetuksiin vaadittiin satoja kuorma-autoja, yli 350 bussia, vuokra-autoja sekä yli 200 japanilaista neliveto urheiluautoa ja kaluston sekä materiaalin kuljetuksiin keskimäärin 300 raskasta lavettia. Tutkimuksen kannalta oli erittäin valitettavaa, ettei selkeää suorituspäämäärää eri kuljetusmuodoille löytynyt mistään lähteestä eikä varsinkaan siten, että se olisi ollut suoraan yhdistettävissä VII armeijakuntaan.

Keskittämisesä merkittävimmät ongelmat liittyivät käytössä olleeseen kuljetuskalustoon ja sen vähyteen. Se koski pääasiassa kaluston sekä materiaalin kuljetuksia. Merikuljetuksissa merkittävin ongelma oli käytössä olleet laivat. Osa oli yli 30 vuotta vanhoja minkä takia ne olivat hitaita, niiden rahtitilat eivät soveltuneet hyvin sotilaskaluston kuljetuksiin ja toimintavarmuus oli heikko. Osa jouduttiin korjaamaan useinkin. Laivojen vähyys, vaillinainen kuljetuskapasiteetti sekä kiire johtivat siihen, että alkuperäisestä tavoitteesta lastata laivat vain yhden joukon kalustolla ja materiaalilla luovuttiin. Sen sijaan laivat lastattiin täyteen välittämättä siitä kuinka monen eri joukon materiaalia tai kalustoa niihin lastattiin. Siitä seurasi Saudi-Arabiassa se, että osa joukoista joutui odottamaan viikkoja materiaaliaan sekä kalustoaan ennen kuin ne saivat omansa ja kykenivät siirtymään lähtöalueilleen. Lähtöalueille siirtymiseen liittyi toinen merkittävä ongelma: Saudi-Arabiassa olleiden raskaiden koneiden ja panssarivaunujen kuljettamiseen soveltuvien lavettien vähyys. Niitä hankittiin niin Saudi-Arabiasta kuin muualtakin Persianlahden alueelta sekä myös Euroopasta. Niitä ei kuitenkaan saatu tarpeeksi ja siitä seurasi se, että kuljetukset lähtöalueille kestivät kauan.

Saudi-Arabian tarjoama isäntämaatuki oli Yhdysvaltalaisten osalta elinehto. Ilman sitä koko operaatiota ei olisi kyetty toteuttamaan. Saudi-Arabia tuki rahallisesti noin 17 miljardilla dollarilla josta 3,5 miljardia oli materiaalista tukea. Materiaalinen tuki oli esimerkiksi telttoja, poltto- ja voiteluaineita, rakennuksia sekä kuljetuksia. Erityisen tärkeä tuen muoto oli myös vesi. Saudi-Arabia Saudi-Arabia lupautui tukemaan koalitiota niin rahallisesti kuin materiaalisestikin. Saudi-Arabian tarjoaman tuki lyhensi niin valmisteluihin kuin varsinaisiin sotatoimiin kulunutta aikaa ja loi Yhdysvaltojen joukoille, VII armeijakunta mukaan lukien, toimintamahdollisuudet.

Kysymykseen miten huolto oli järjestetty Saudi-Arabiassa Yhdysvaltojen osalta, ei tähän yhdistelmään saa järkevästi tiivistettyä vastausta. Lukijan täytyy lukea kokonaisuudessaan luku 2.4 saadakseen asiaan selvyden.

Voidaan todeta, että VII armeijakunnan keskittäminen vain 97 vuorokaudessa oli melkoinen saavutus Yhdysvaltojen armeijalta. Oppia voimme ottaa ainakin harjoituskokemusten hyödyntämisestä ja niiden soveltamisesta muuttuneeseen tilanteeseen. Meillä ei ole saman mittakaavan harjoituksia kuin REFORGER tai INTERNAL LOOK, mutta esimerkiksi tykistön ampumaleireille suoritettavista junakuljetuksista laadituista kertomuksista sekä mekanisoituihin harjoituksiin Niinisalossa tehdyistä lavettikuljetuksista on mahdollista saada hyödyllistä tietoa omien keskittämissuunnitelmien laatimiseen. Koska yhdysvaltalaisetkin yllättyivät kuljetuskaluston valtavaan tarpeeseen, olisi meidän syytä selvittää todelliset kuljetusresurssimme (polttoaineajoneuvot, lavetit ja niin edelleen) jotta voimme laatia keskittämissuunnitelmamme todellisiin resursseihin perustuen.

Pahin puute tutkimuksessani on, etten onnistunut löytämään tarkempia lähteitä maakuljetusten toteuttamisesta. Erityisesti olisi pitänyt saada tarkempaa tietoa esimerkiksi ajoneuvojen suorituspäästöistä sekä käytetystä ajasta eri vaiheissa. Siitä olisi ollut enemmän hyötyä meidän tarpeisiimme. Siitäkään ei tosin olisi voinut suorita johtopäätöksiä tehdä, koska meiltä puuttuu taistelukentältä yksi merkittävä tekijä verrattuna yhdysvaltalaisiin, ilmaherruus. Yhdysvaltalaiset saattoivat toteuttaa kuljetuksensa lähes täysin rauhassa, muutamia satamiin kohdistettuja SCUD-ohjusiskuja lukuun ottamatta. Meidän suunnittelussa joudutaan aina ottamaan huomioon vihollisen kyky vaikuttaa meihin ilmasta.

Aiheen tiimoilta suosittelen jatkotutkimuksen aiheeksi SA-suunnitteluun liittyen (ei opinnäytetyönä): todellisiin suorituskäytännöihin perustuvan tutkimuksen ja suunnitelman siitä millaisia joukkoja missäkin ajassa meillä on mahdollista keskittää kansalliseen maanpuolustukseen liittyen. Suunnitelman lisäksi suunnitelmaa tai ainakin osia siitä pitäisi sen valmistumisen jälkeen testata Puolustusvoimien pääsotaharjoitusten yhteydessä.

TUTKIELMAN LÄHDELUETTELO

Ohjesäännöt ja oppaat

HUOLTOPATALJOONAN KÄSIKIRJA (LUONNOS), TLL IV, Helsinki, 2007

KULJETUSOPAS (LUONNOS), Vaasa, 2002

JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

Sähköiset lähteet

Security Council Resolution 660,662,666,667,669,674 ja 678:
<http://www.un.org/Docs/scres/1990/scres90.htm>, 20.12.2010

Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Lockheed_C-141_Starlifter, 23.12.2010.

JULKAISTUT LÄHTEET

Kirjallisuus

Pagonis with Cruikshank: *MOVING MOUNTAINS*, Presidents and Fellows of Harvard College, 1992

Gen. H. Norman Schwarzkopf: *It doesn't take a hero*, A Bantam Book, 1992

Colin Powell: *A soldiers way*, Hutchinson, 1995

Brigadier General Robert H. Scales, Jr: *Certain Victory: The US Army in the Gulf War*, Office of the chief of staff United States Army Washington DC, 1993

John Pimlott and Stephen Badsey: *The Gulf War Assessed*, Arms and Armour Press, 1992

Arthur H. Blair: *AT WAR IN THE GULF*, Texas A&M University Press, 1992

Norman Friedman: *DESERT VICTORY War for Kuwait*, United States Naval Institute, 1991, 1992, s. 92

Gordon and Trainor: *The General's War*, Little, Brown and Company, 1995

Bin, Hill and Jones: *DESERT STORM, A Forgotten War*, Praeger Publishers, 1998

Tom Clancy: *Into The Storm, On the ground in Iraq*, G.P. Putnam's Sons, 1997

Nigel Pearce: *The Shield an the Sabre, The Desert Rats in the Gulf 1990 – 91*, London : HMSO, 1992

Major General MS White: *Gulf Logistics, Blackadder's War*, Brassey's Ltd, 1995

Opinnäytteet

Mure, Aki: *XVIII Maahanlaskuarmeijakunnan toiminta Persianlahden sodassa*, yleisesikuntaupseerikurssin diplomityö, Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki, 2005

Hamilton, Harry S., Major, USA: *THE VII CORPS DEPLOYMENT TO SAUDI-ARABIA: AN ANALYSIS OF DEPLOYMENT TRANSPORTATION PLANNING AND MANAGEMENT*, A thesis presented to the Faculty of the U.S. Army Command and General Staff, Fort Leavenworth, Kansas, 1993.

<http://www.fatherswar.com/8thinfdiv/70s90s/VII%20Corps%20deployment%20to%20Saudi%20Arabia.pdf>, 20.9.2010

Artikkelit

Colonel Peter C. Langenus, US Army Reserve, MOVING AN ARMY, *Military Review*, September 1991

Lieutenant General John J. Yeosock, US Army, GULF THEATER, *Military Review*, September 1991

Lieutenant General William G. Pagonis, US Army and Major Harold E. Raugh Jr., US Army, GOOD LOGISTICS IS COMBAT POWER, *Military Review*, September 1991

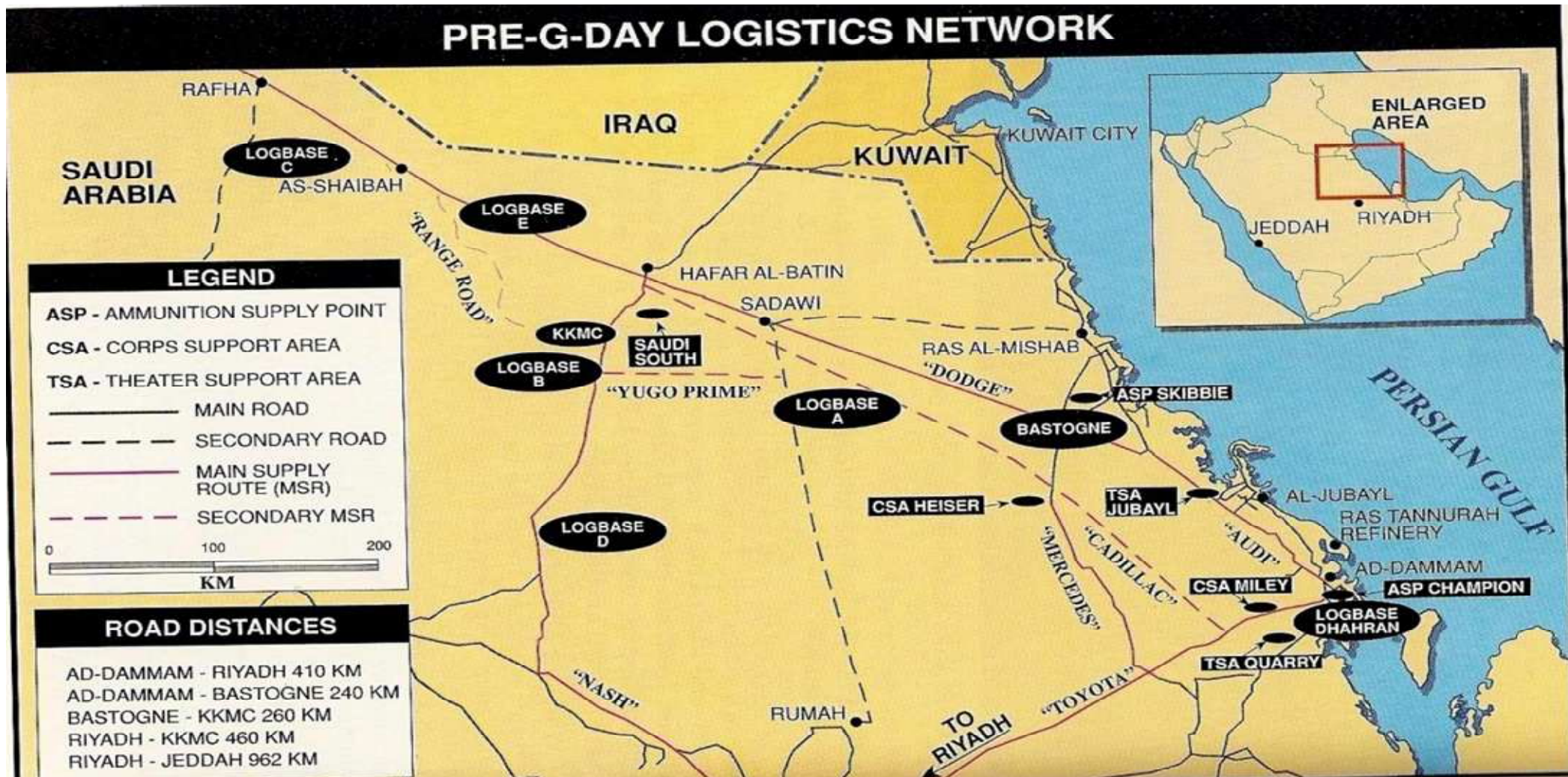
Lieutenant Colonel Peter S. Kindsvatter, US Army, VII Corps in the Gulf War, *Military Review*, January 1992

Major William L. Brame, From Garrison To Desert Offensive In 97 Days, *Army*, February 1992

Lieutenant Colonel F. Marion Cain III, US Army, FORCE PROJECTION, *Military Review*, July 1993

HUOLTOJÄRJESTELMÄ ENNEN MAAHYÖKKÄYKSEN ALKAMISTA

LIITE 1

Lähde: Scales, s. 78.